

แนวทางดำเนินงาน ศ

สำรวจครัวเรือนตัวแทนระดับประเทศ

รายงานโครงการศึกษาพัฒนาวิธีประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกันสารสนเทศระดับประเทศจากการสำรวจครัวเรือน

ดำเนินการโดย

คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์การวิชาการสารสนเทศ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

สนับสนุนทุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

● ดำเนินงานโดย

คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์การวิชาการสารเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม
และ

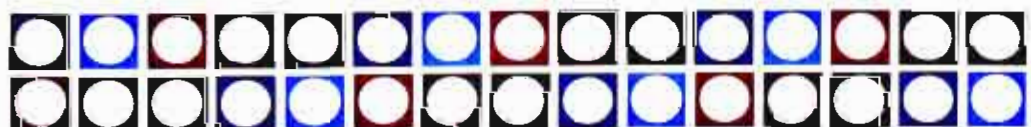
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สถาบันราชภัฏ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

■ ประสานงานโดย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
กระทรวงยุติธรรม

● สนับสนุนทุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สารบัญ

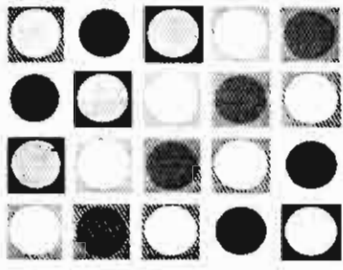
บทนำ	๑
บทที่ ๑ ประชากรตัวอย่าง	๓
บทที่ ๒ คณะดำเนินงานและแผนงาน	๕
บทที่ ๓ การดำเนินงานรวบรวมข้อมูลสนาม	๙
บทที่ ๔ การตรวจสอบชุมชนอาคารและชุมชนตัวอย่าง	๑๕
บทที่ ๕ วิเคราะห์สถานภาพตกสำรวจเชิงปริมาณ	๒๑
บทที่ ๖ สังเคราะห์การดำเนินงานสนาม	๒๓
บทที่ ๗ สรุปผลและเสนอแนะ	๒๙

แนะนำการใช้เอกสาร

การดำเนินงานสำรวจประชากร หรือครัวเรือนระดับประเทศมีภารกิจสำคัญเบื้องต้นอยู่ที่การรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างจำนวนมาก ซึ่งกระจายทั่วประเทศ การดำเนินงานโดยทั่วไปมักจะมีคณะทำงานรวบรวมข้อมูลหลายคณะ โดยแบ่งความรับผิดชอบเป็นพื้นที่ย่อย การควบคุมคุณภาพการสำรวจในขั้นตอนนี้จึงอยู่ที่ทุกคณะทำงานสามารถดำเนินงานได้ด้วยมาตรฐานที่เสมอภาคกัน ความเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์ กระบวนการรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือต่าง ๆ ในการสำรวจ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสาระการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ผิดกฎหมาย และเป็นข้อมูลซึ่งบุคคลทั่วไปจะปกปิด ขั้นตอนการพัฒนาคณะทำงานจึงมีความสำคัญมาก นอกจากนี้ ลักษณะกลุ่มประชากรตัวอย่าง สภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมจะหลากหลายไปตามพื้นที่ด้วย

ประสบการณ์ และหลักการซึ่งสังเคราะห์ขึ้นในเอกสารนี้ แม้ว่าจะครอบคลุมกว้างขวางพอสมควรก็ยังไม่สามารถจะแน่ใจได้ว่าครอบคลุมความหลากหลายได้ทั้งหมด การใช้เนื้อหาสาระในเอกสารนี้จึงจำเป็นต้องระลึกถึงการประยุกต์รายละเอียดกิจกรรมที่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นในการสำรวจฯ แต่ละครั้ง อย่างไรก็ตามหลักการต่างๆที่ประมวล และสังเคราะห์ขึ้นในเอกสารนี้น่าจะเป็นหลักการที่ใช้ได้ในการดำเนินงานสำรวจฯทั่วไป

บทกวี

เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด
สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ป.ป.ส.) ได้มอบหมายให้คณะที่ปรึกษาวิชาการ และข้อมูล
ด้านสารเสพติด (ปัจจุบัน คือ คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด)
ศึกษาสำรวจการใช้สารเสพติดในประชากรทั่วไป โดยรับทุนสนับสนุนการดำเนินงานจาก
สำนักงานงบประมาณความช่วยเหลือป้องกันปราบปรามยาเสพติด สถานเอกอัครราชทูต
สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย และมีสำนักพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงาน ป.ป.ส. สนับสนุนการบริหารจัดการ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะที่ปรึกษาฯ พิจารณาว่าการศึกษาสำรวจการใช้สารเสพติดครั้งนี้ เป็นโอกาสที่จะ
ศึกษากระบวนการบริหารจัดการโครงการ ตรวจสอบความถูกต้องของระบบการคัดเลือก
ประชากรตัวอย่าง และกระบวนการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลในสนามเพื่อให้ได้ความรู้ ความ
เข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความถูกต้อง น่าเชื่อถือของข้อมูลปฐมภูมิ ทั้งนี้เพื่อจะได้
นำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาวิธีการศึกษาส่วนนี้ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับการดำเนินงานสำรวจ
ประชากรทั่วไปในประเทศไทย คณะที่ปรึกษาฯ ได้เสนอแนวคิดการศึกษาดังกล่าวแก่
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนให้ศึกษา

เนื่องด้วยแนวคิดศึกษาตรวจสอบฯ นี้เกิดขึ้นระหว่างการวางแผนงานโครงการสำรวจการ
ใช้สารเสพติดของประชาชนทั่วไป แผนงานศึกษาตรวจสอบฯ จึงเสร็จสมบูรณ์ภายหลังแผน
งานโครงการสำรวจฯ เล็กน้อย ทำให้การรวบรวมข้อมูลโครงการตรวจสอบฯ นี้เริ่มดำเนินงาน
เมื่องานสนามของโครงการสำรวจฯ เฉพาะพื้นที่ภาคเหนือ และภาคใต้ดำเนินงานไปแล้ว
บางส่วน ด้วยเหตุนี้ข้อมูลที่รวบรวมในโครงการตรวจสอบฯ จึงขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง แต่ก็
ไม่เป็นข้อจำกัดต่อการสรุปผลการศึกษาตรวจสอบฯ

ระหว่างศึกษาประมวลผลเพื่อรายงานโครงการนี้คณะทำงานได้รับแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ส.ว่ามีความจำเป็นให้คณะที่ปรึกษาดำเนินงานสำรวจนี้ต่อเนื่องทุก ๓ ปี โดยกำหนดการสำรวจครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงปรึกษากายในคณะทำงานว่าควรจะใช้โอกาสที่จะศึกษาต่อเนื่องรวบรวมข้อมูลเพื่อการตรวจสอบเพิ่มเติมให้ได้ผลชัดเจนถึงลักษณะเบี่ยงเบนอันจะทำให้ผลการศึกษาดูสอบขมมีคุณค่าทางวิชาการสมบูรณ์ขึ้นเป็นทวีคูณ ทั้งนี้การศึกษาเพิ่มเติมจะดำเนินงานได้โดยไม่ต้องเพิ่มงบประมาณส่วนซึ่งได้รับจากสำนักงาน สกว. จึงได้แจ้งเรื่องแก่ผู้บริหารโครงการตรวจสอบขมในสำนักงาน สกว. และได้รับความกรุณาเลื่อนกำหนดการรายงานออกไปตามสมควร ดังนั้นข้อมูลปฐมภูมิบางส่วนซึ่งเสนอในรายงานนี้จึงมาจากการศึกษาภาคสนาม ๒ ครั้ง คือ การสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ๒๕๔๖

รายงานมีสาระเป็นลำดับดังต่อไปนี้ โปรดสังเกตด้วยว่าข้อมูลซึ่งประกอบเป็นรายงานนี้มาจากการศึกษาสำรวจปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นหลัก ผลจากการสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งนำมาเสริมมีเฉพาะในบทที่ ๔ และ ๕ เท่านั้น ทั้งนี้เพราะการสำรวจดำเนินงานโดยคณะทำงานเดิม จึงมีอคติหลายประการซึ่งทำให้ไม่สามารถนำมาบูรณาการกับเนื้อหาในบทอื่นๆ

บทที่ ๑ เนื้อหาเกี่ยวกับตัวอย่างพื้นที่ ชุมชมอาคาร และชุมชน และครัวเรือนรวมทั้งเกณฑ์คัดเลือกสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติกำหนดให้เป็นตัวแทนประชากรของประเทศ

บทที่ ๒ สาระเกี่ยวกับโครงสร้างคณะดำเนินงาน และการวางแผนงานสำรวจทุกขั้นตอน

บทที่ ๓ เสนอรายงานเชิงพรรณนากิจกรรมต่างๆ ตามลำดับการรวบรวมข้อมูลสนามโดยคณะทำงานซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ตัวอย่างกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภูมิภาค ๔ เขต คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

บทที่ ๔ แสดงผลการตรวจสอบความถูกต้องของเขตพื้นที่ชุมชมอาคารและชุมชน จำนวนตัวอย่างครัวเรือนในเขต

พื้นที่ๆ เป็นการวิเคราะห์สถิติเชิงปริมาณเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนของพื้นที่ และครัวเรือนตัวอย่างซึ่งกำหนดโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

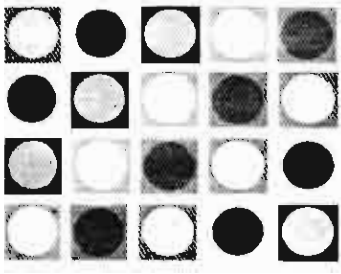
บทที่ ๕ สถานภาพการตรวจสอบเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ลักษณะประชากรเพื่อแสดงให้เห็นลักษณะประชากรตัวอย่างในครัวเรือนซึ่งตรวจสอบ

บทที่ ๖ เป็นการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลสนาม เพื่อบูรณาการผลการดำเนินงาน ณ พื้นที่ตัวอย่างทั่วประเทศ ซึ่งแม้ว่าจะมีความหลากหลาย แต่จะสามารถประมวลเป็นภาพรวม แสดงความเชื่อมโยงกับปัจจัยกำหนดความหลากหลายได้

บทที่ ๗ เป็นการสรุปผลเพื่อแสดงความเชื่อมโยงผลการดำเนินงานสนามกับปัจจัยควบคุมเป็นหลักการ และเงื่อนไขข้อจำกัดของการสำรวจครัวเรือน และเสนอแนะแนวทางดำเนินการสำรวจให้ได้ผลสัมฤทธิ์มีคุณภาพมาตรฐาน

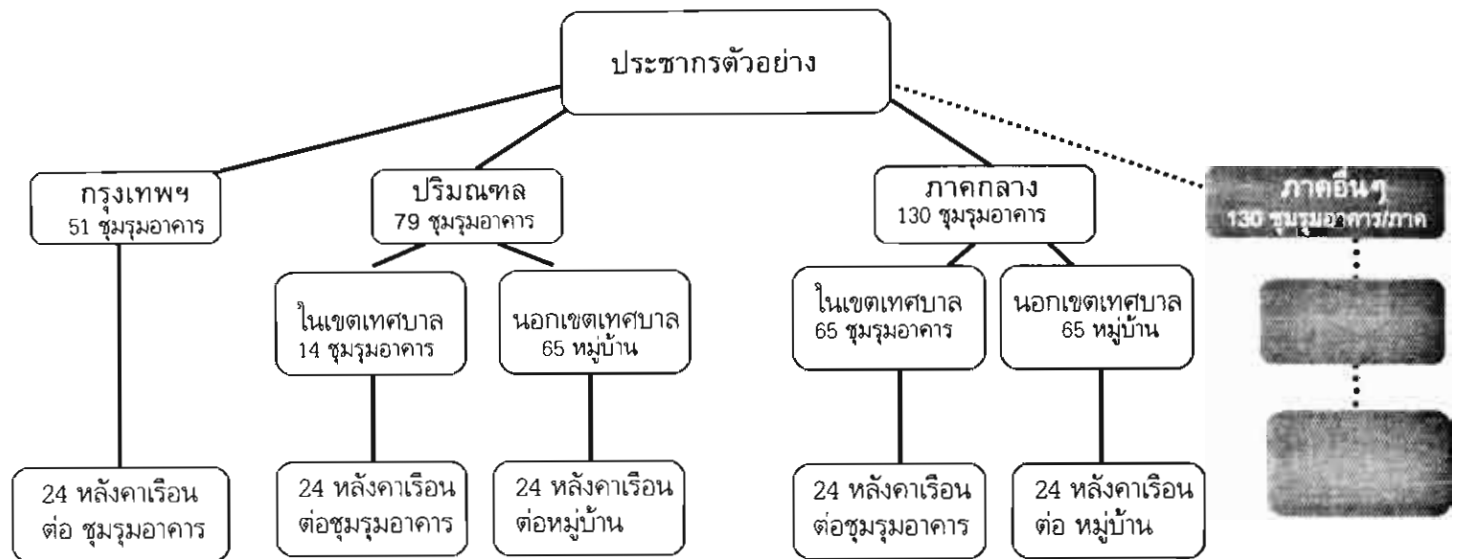
คณะที่ปรึกษามีประสบการณ์ดำเนินงานสำรวจหลายรูปแบบ รวมทั้งการสำรวจครัวเรือนตัวแทนระดับประเทศซึ่งเป็น ข้อมูลหลักในรายงานนี้ เห็นว่าการศึกษาดูสอบด้วยวิธีสำรวจเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่สำคัญ สามารถให้ประโยชน์ในการวางแผนได้ดี ทั้งนี้คุณภาพของผลการศึกษารวมอยู่กับการบวนการดำเนินงานเป็นอย่างดี นอกจากนั้น ข้อความรู้ซึ่งปรากฏในตำราต่างๆ ก็จะมีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นหลักการทำให้ไม่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้โดยสะดวก จึงหวังว่ารายงานนี้จะเป็นเนื้อหาสาระที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานสำรวจมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลกระทบไปสู่การมีข้อมูลข้อเสนอแนะที่มีคุณภาพเหมาะสมให้ประเทศใช้ในการวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหา

คณะที่ปรึกษาขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยที่ให้โอกาสศึกษาครั้งนี้ และหวังว่าผลประโยชน์จากการสนับสนุนนี้ จะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางขององค์กรให้ทุนที่สามารถช่วยเสริมความรู้ที่ยังเป็นส่วนขาดให้สมบูรณ์ขึ้น

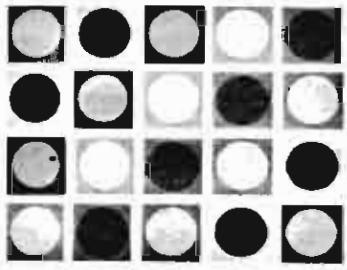
#

แผนภูมิที่ ๒ แผนภูมิการคัดเลือกประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ ๑ จำนวนตัวอย่างชุมรมอาคาร และชุมชนในจังหวัดตัวอย่างเขตปริมณฑล และภูมิภาคจำแนกในและนอกเขตเทศบาล

เขตปริมณฑล	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคต. เชียงเหนือ	ภาคใต้
นนทบุรี	กำแพงเพชร	กาญจนบุรี	กาฬสินธุ์	ตรัง
ในเขตเทศบาล 5 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 6 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 6 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 6 ชุมรม
นอกเขตเทศบาล 18 หมู่	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 8 หมู่	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 8 หมู่
ปทุมธานี	เชียงราย	จันทบุรี	ขอนแก่น	นครศรีธรรมราช
ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 10 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 5 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 14 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 11 ชุมรม
นอกเขตเทศบาล 26 หมู่	นอกเขตเทศบาล 10 หมู่	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 8 หมู่	นอกเขตเทศบาล 17 หมู่
สมุทรปราการ	เชียงใหม่	ฉะเชิงเทรา	ชัยภูมิ	ปัตตานี
ในเขตเทศบาล 5 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 23 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 5 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 6 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม
นอกเขตเทศบาล 21 หมู่	นอกเขตเทศบาล 13 หมู่	นอกเขตเทศบาล 9 หมู่	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 8 หมู่
	นครสวรรค์	ชลบุรี	นครพนม	พังงา
	ในเขตเทศบาล 10 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 27 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 3 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 1 ชุมรม
	นอกเขตเทศบาล 10 หมู่	นอกเขตเทศบาล 5 หมู่	นอกเขตเทศบาล 4 หมู่	นอกเขตเทศบาล 3 หมู่
	น่าน	ชัยนาท	นครราชสีมา	ยะลา
	ในเขตเทศบาล 3 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 1 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 17 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 6 ชุมรม
	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 5 หมู่	นอกเขตเทศบาล 13 หมู่	นอกเขตเทศบาล 4 หมู่
	พิจิตร	นครปฐม	มหาสารคาม	ระนอง
	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 8 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 2 ชุมรม
	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 9 หมู่	นอกเขตเทศบาล 7 หมู่	นอกเขตเทศบาล 2 หมู่
	ลำพูน	ประจวบคีรีขันธ์	เลย	สงขลา
	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 6 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 3 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 19 ชุมรม
	นอกเขตเทศบาล 4 หมู่	นอกเขตเทศบาล 3 หมู่	นอกเขตเทศบาล 3 หมู่	นอกเขตเทศบาล 11 หมู่
	สุโขทัย	ลพบุรี	สุรินทร์	สุราษฎร์ธานี
	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 4 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 16 ชุมรม
	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่	นอกเขตเทศบาล 11 หมู่	นอกเขตเทศบาล 8 หมู่	นอกเขตเทศบาล 12 หมู่
	อุดรธานี	สมุทรสงคราม	อุบลราชธานี	
	ในเขตเทศบาล 3 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 1 ชุมรม	ในเขตเทศบาล 8 ชุมรม	
	นอกเขตเทศบาล 4 หมู่	นอกเขตเทศบาล 3 หมู่	นอกเขตเทศบาล 10 หมู่	
	สระแก้ว			
	ในเขตเทศบาล 2 ชุมรม			
	นอกเขตเทศบาล 6 หมู่			

วิภักดิ์ ๒ คณะดำเนินงาน และแผนงาน

โครงการสำรวจจะเป็นชุดโครงการ ซึ่งดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์เดียวกัน แต่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่จำเพาะโดยอิสระ โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยคณะทำงานส่วนกลางทำหน้าที่บริหารจัดการโครงการโดยรวม และคณะทำงานพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภูมิภาค ๔ เขตรวมเป็นคณะทำงาน ๖ คณะ ดังนั้นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประการแรกคือการตั้งคณะทำงานส่วนกลาง และคณะทำงานภูมิภาค ภารกิจหลักของคณะทำงานส่วนกลาง คือบริหารจัดการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการ และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานภูมิภาคในด้านบริหารจัดการ และวิชาการตามความต้องการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างคณะทำงานส่วนกลาง และภูมิภาค คณะทำงานภูมิภาคจะนำแผนยุทธศาสตร์โครงการไปพัฒนาต่อโดยอิสระเป็นแผนปฏิบัติงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนั้นกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยลำดับจึงเป็นการตั้งคณะทำงานส่วนกลาง และภูมิภาค ต่อจากนั้นจึงเป็นกิจกรรมพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานในพื้นที่ การดำเนินงานในแต่ละพื้นที่เป็นภารกิจเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลสนาม บันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลตามแผนงานซึ่งเป็นข้อมูลจากการประชุม การดำเนินงานในเขตภูมินาณนั้นผู้นำคณะทำงานภูมิภาคจะสร้างคณะทำงานสนามโดยอิสระเช่นเดียวกัน

ก. คณะดำเนินงานโครงการ

ก.๑ คณะทำงานส่วนกลาง และภูมิภาค

การสร้างคณะทำงานโครงการฯ อาศัยเครือข่ายมหาวิทยาลัยซึ่งมีการปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านงานวิจัยสารเสพติดร่วมกันมากระยะหนึ่งในสถานภาพคณะที่ปรึกษาข้อมูล และวิชาการด้านสารเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ดังนั้นประธาน และคณะเลขานุการ คณะที่ปรึกษาฯ จึงทำหน้าที่เป็นคณะทำงานส่วนกลางโดยปริยาย การคัดเลือกคณะทำงานภูมิภาคเป็นการหาบุคคลในคณะที่ปรึกษาฯ ซึ่งมาจากมหาวิทยาลัยภูมิภาค มีศักยภาพเหมาะสมกับความรับผิดชอบ และความเต็มใจรับภารกิจเป็นผู้นำคณะทำงานภูมิภาคแต่ละเขต ผู้นำคณะทำงานภูมิภาคได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานเป็นอิสระในการคัดเลือกกลุ่มผู้ร่วมงาน และสร้างระบบการบริหารจัดการภารกิจในเขตภูมิภาคที่รับผิดชอบ คณะทำงานภูมิภาคประกอบด้วยคณาจารย์ ๒-๓ คน จากมหาวิทยาลัยในเขตภูมินาณนั้นๆ นั่นคือคณะทำงานเขตกรุงเทพฯ มาจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ และ คณะทำงานภาคเหนือเป็นคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยในภาคเหนือฯฯ รับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดในเขตพื้นที่ จัดการสร้างคณะทำงานสนาม และบริหารจัดการดูแลงานรวบรวมข้อมูลสนามให้สำเร็จสมบูรณ์ มีคุณภาพตามที่ได้ตกลงกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์โครงการ

คณะทำงานภูมิภาคที่ตั้งขึ้นมีคณะอาจารย์ และนักวิชาการ จากมหาวิทยาลัย ๕ คณะดังนี้

มหาวิทยาลัย	เขตรับผิดชอบ
สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	กรุงเทพฯ และปริมณฑล
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ภาคกลาง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ภาคเหนือ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ภาคใต้

ก.๒ คณะทำงานสนาม

คณะทำงานสนามรับผิดชอบการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลปฐมภูมิในสนาม และลงรหัสข้อมูลด้วย คณะทำงานภูมิภาคแต่ละเขตกำหนดจำนวน และคัดเลือกโดยอิสระดังต่อไปนี้

ก.๒.๑ คณะทำงานสนามเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ คัดเลือกเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ๒ ระดับ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานสนาม (Supervisor) และพนักงานสัมภาษณ์ (Interviewer) ระดับผู้ควบคุมงานสนามเลือกไว้ ๑๑ คน ให้เป็นพนักงานชั่วคราวของสำนักวิจัยฯ สำหรับระดับผู้ทำงานเก็บข้อมูลทำการคัดเลือกถึง ๒ รอบ โดยรอบแรกเลือกไว้ ๗๐ คนแล้ว ให้ทำการทดสอบการสัมภาษณ์ มีผู้ผ่านการทดสอบ ๔๒ คน ทั้งหมดนี้เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยต่างๆ

เจ้าหน้าที่ควบคุมงานสนาม เลือกจากผู้สมัครที่เคยมีประสบการณ์งานสนามอย่างน้อย ๒ ปีขึ้นไป ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมพนักงานสัมภาษณ์ สำหรับพนักงานสัมภาษณ์ เลือกโดยให้ทดลองสัมภาษณ์และดูองค์ประกอบอื่นๆ อาทิ มีความซื่อสัตย์ มีใจรักการทำงาน กระตือรือร้น ละเอียดรอบคอบ มีไหวพริบ อดทน สุขภาพอ่อนนุ่ม แต่งกายเรียบร้อย มนุษย์สัมพันธ์ดี สุขุม มีความคิดเป็นกลางไม่มีอคติ

ก.๒.๒ คณะทำงานสนามเขตภาคกลาง

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คัดเลือกเจ้าหน้าที่ภาคสนาม ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ เลือกโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดลพบุรี คัดเลือกด้วยเกณฑ์การมีประสบการณ์ในการทำงานในระบบราชการ เป็นลูกจ้างชั่วคราวในโครงการมียาชาว่ามาก่อน จำนวน ๖ คน เพื่อให้เก็บข้อมูลในจังหวัดลพบุรี และจังหวัดชัยนาท กลุ่มที่ ๒ เลือกโดยการสัมภาษณ์ผู้สมัครที่จบปริญญาตรี

จากมหาวิทยาลัยทั่วไป ๑๐ คน อายุไม่แตกต่างกันมาก (ระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี) มีประสบการณ์งานสนาม และพ่อแม่ผู้ปกครองยอมให้เดินทางไปค้างต่างจังหวัดเป็นเวลานาน และมีความตั้งใจทำงานในโครงการจนเสร็จ

ก.๒.๓ คณะทำงานสนามเขตภาคเหนือ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหลักในการบริหารงานสำรวจในภาคเหนือ โดยแบ่งความรับผิดชอบออกเป็น ๓ คณะ

คณะที่หนึ่ง สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ รับผิดชอบงานสำรวจในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และลำพูน คัดเลือกเจ้าหน้าที่สนาม ๓๒ คน เป็นนักศึกษาจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนักศึกษาจากสถาบันราชภัฏเชียงราย ในการทำงานแบ่งเป็น ๔ ทีมย่อย แต่ละทีมมีหัวหน้า ๑ คน และผู้ประสานงาน ๒ คน

คณะที่สอง สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ รับผิดชอบจังหวัดอุดรดิตถ์ น่าน และสุโขทัย คัดเลือกนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ๑๖ คน แบ่งการทำงานเป็น ๒ ทีม โดยมีผู้ควบคุมงานสนามที่มีประสบการณ์ทีมละ ๑ คน

คณะที่สาม สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบงานเก็บข้อมูลในจังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และนครสวรรค์ คัดเลือกนักศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ๑๖ คน มีเจ้าหน้าที่พัฒนากรร่วมทำงานสำรวจ ๑ คน แบ่งเป็น ๒ ทีมโดยมีอาจารย์ ๓ ท่าน เป็นผู้ควบคุมงานสนาม

เนื่องจากการแบ่งความรับผิดชอบงานสำรวจออกเป็น ๓ พื้นที่ โดยมีมหาวิทยาลัย ๓ แห่งรับผิดชอบ จึงมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทำงานสนามแตกต่างกันตามความถนัดของผู้รับผิดชอบ คือ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ และสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม (จังหวัดพิษณุโลก) ต่างเลือกนักศึกษาในสถาบันฯ เองให้ทำงานสำรวจ การคัดเลือกไม่ได้ระบุ

หลักเกณฑ์ชัดเจน คณะสำรวจจากสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ มีการวางแผนการทำงานสำรวจอย่างรัดกุม และใช้งานสำรวจครั้งนี้เป็นบทเรียน สำหรับฝึกนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีเก็บข้อมูลเชิงสำรวจด้วย

ก.๒.๔ คณะทำงานสนามเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คัดเลือกพนักงานสนาม ๑๔ คน ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาจบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ๔ คน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ๗ คน มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ คน เพื่อทำงานสำรวจครัวเรือนในพื้นที่ ๔ จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา มหาสารคาม เลย สุรินทร์ และอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้คณะสำรวจคณะเดียวทำงานตลอดจนเสร็จโครงการ

กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทำงานเป็นพนักงานสัมภาษณ์ไว้ ๔ ประการ คือ จบการศึกษาปริญญาตรี เคยมีประสบการณ์งานสนาม สุขภาพร่างกายแข็งแรง พูดภาษาท้องถิ่นอีสานได้

ก.๒.๕ คณะทำงานสนามเขตภาคใต้

ศูนย์วิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี คัดเลือกผู้ทำงานเก็บข้อมูลในสนาม ๒๔ คน แบ่งเป็น ๒ คณะ ภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง คณะละ ๑๒ คน แต่ละคณะมีหัวหน้าควบคุม ๒ คน คือ คณะสำรวจภาคใต้ตอนบน เป็นผู้ชายทั้งหมด ๑๒ คน พูดภาษามลายูท้องถิ่นได้ นับถือศาสนาอิสลาม การศึกษาระดับ ปวช.-ปวส. สำหรับคณะสำรวจภาคใต้ตอนล่าง เป็นชายทั้งหมด ๑๒ คน นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและกำลังศึกษา ทั้งหมดมาจากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

คณะสำรวจของภาคใต้ ทำการเลือกคณะสำรวจอีกครั้ง ภายหลังจากหยุดพักงานสำรวจ เนื่องจากเทศกาลสงกรานต์เป็นเวลานาน ๔๓ วัน คณะสำรวจใหม่ลดจำนวนลงเหลือทีมละ ๑๐ คน ส่วนมากเป็นเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์คนเดิม ภาคใต้ตอนล่าง เปลี่ยนพนักงานสัมภาษณ์ใหม่เพียง ๒ คน (เป็นหญิง) สำหรับภาคใต้ตอนบน มีการเปลี่ยนพนักงานสัมภาษณ์ใหม่เพียง ๑ คน

ศูนย์วิจัยมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำหนดเกณฑ์ผู้ที่จะทำงานสำรวจไว้หลายข้อ ดังนี้คือ ไม่จำกัดเพศ และศาสนา อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี จบมัธยมปลายขึ้นไปหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการทำวิจัย หรืองานสำรวจภาคสนาม พูดภาษามลายูท้องถิ่นหรือภาษาถิ่นได้ มีไหวพริบ มีความสามารถในการปรับตัว และมีทัศนคติที่ดีต่องานวิจัยภาคสนาม

ข. การสร้างแผนดำเนินงาน

การสร้างแผนดำเนินงานมีเงื่อนไขเบื้องต้นด้วยสภาพพื้นฐานของคณะทำงานโครงการฯ ๒ ประการ คือ ๑) ศักยภาพของคณะทำงานแต่ละภูมิภาคด้านวิชาการ และการบริหารจัดการโครงการขนาดใหญ่ และการดำเนินงานสนามแตกต่างกัน และ ๒) ความคุ้นเคยโดยตรงกับการศึกษารูปแบบนี้ รวมทั้งเนื้อหาสาระ ความรู้ และทักษะพื้นฐาน และประสบการณ์ในการศึกษาสำรวจแตกต่างกัน กระบวนการประชุมจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทุกสาระอย่างครบถ้วน และชัดเจน ให้มีเวลาเพียงพอในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำความเข้าใจ และการตกลงให้ความเห็นชอบเป็นข้อยุติ การบริหารจัดการ และการดำเนินการประชุมจึงต้องพยายามสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานส่วนกลาง และภูมิภาคให้สนิทมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ข้อพิจารณาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือสมาชิกคณะทำงานในแต่ละภูมิภาคควรมีความรู้ความเข้าใจโครงการค่อนข้างเสมอภาคกัน การดำเนินการประชุมจึงต้องรักษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกให้ด้วย นั่นคือการมาร่วมประชุม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต้องมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง

เนื่องจากแผนดำเนินงานมีข้อตกลง ทั้งด้านบริหารจัดการ และวิชาการ เป็นเอกภาพซึ่งทุกพื้นที่ต้องดำเนินการเหมือนกัน คณะทำงานแต่ละภูมิภาคจึงต้องเข้าใจแผนฯ ชัดเจนทัดเทียมกัน ด้วยเหตุนี้วิธีสร้างแผนจึงจำเป็นต้องใช้กระบวนการประชุมระหว่างคณะบริหารจัดการส่วนกลาง และคณะทำงานสนามทั้งหมดร่วมกันสร้างแผนดำเนินงาน กระบวนการประชุมมุ่งสร้างฉันทามติให้ได้มากที่สุดในทุกสาระที่นำเข้าสู่การประชุม ใช้วิธีชี้แจงเนื้อหาสาระ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะทำงานให้ทั่วถึง และให้เวลาอย่างพอเพียงปรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของโครงการให้ชัดเจน

สาระหลักที่นำเข้าสู่การประชุมมีลำดับดังนี้คือ

๑) ที่มา วัตถุประสงค์ และลักษณะโครงการ รวมทั้งผลที่คาดหวังจากการศึกษาโดยเฉพาะด้านคุณภาพได้มาตรฐานวิชาการ และผลกระทบที่คาดว่าจะประโยชน์จากการถ่ายทอดผลไปสู่กลุ่มเป้าหมายใช้ผลการศึกษาทั้งระยะสั้น และระยะยาว

๒) หลักการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญคือ คณะทำงานมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการสร้างแผนงานทั้งด้านบริหารจัดการ และ วิชาการ การมีเอกสิทธิสมบูรณในการดำเนินงานในขอบเขตรับผิดชอบซึ่งรับมอบจากที่ประชุม สิทธิความเป็นเจ้าของผลงาน และขอบเขตของการเผยแพร่ผลงาน

๓) รูปแบบการศึกษา หลักการ และเครื่องมือที่ต้องใช้ร่วมกัน แผนดำเนินงานภาคสนาม และการวิเคราะห์ข้อมูล

๔) การจัดสรรงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณ ซึ่งต้องตอบสนองสถานภาพพื้นฐานของภารกิจ และโครงสร้างองค์กรดำเนินงานในแต่ละเขตรับผิดชอบด้วยความเหมาะสมและเสมอภาคตามทรัพยากรและงบประมาณที่ลงทุนในโครงการ

๕) ระบบประสานงาน และ สนับสนุนการดำเนินงานทั้งด้านบริหารจัดการ และวิชาการ

๖) กระบวนการตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล การเตรียมรายงาน และแผนงานประสานข้อมูลทุกส่วนภูมิภาคเป็นภาพรวมของประเทศ

๗) ระบบการประสานงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินงานทั้งนี้รวมทั้งการติดต่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะๆ ระหว่างคณะทำงานส่วนกลาง และภูมิภาค

ลำดับการนำสาระเข้าที่ประชุมมีความสำคัญเพราะเนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงซ้อนกัน หากความรู้ ความเข้าใจสาระลำดับต้นไม่ชัดเจนเพียงพอ ความรู้ความเข้าใจในสาระต่อๆมา ก็จะไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามเนื้อหาในสาระแต่ละเรื่องมีปริมาณ และความซับซ้อนต่างกัน ลำดับที่นำเข้าการประชุมจึงต้องมีความเหลื่อมซ้อนตามความจำเป็นที่ต้องทำความเข้าใจเชื่อมโยงกันให้ชัดเจน และมีการทบทวนให้เหมาะสมตามโอกาส

ข้อยุติสำคัญเกี่ยวกับแผนดำเนินงานที่คณะทำงานถือเป็นแนวทางปฏิบัติประกอบด้วย ๑) กระบวนการบริหารจัดการงานทุกขั้นตอนให้มีคุณภาพ และสำเร็จตามเงื่อนไข

เวลา ๒) กระบวนการรวบรวมข้อมูลสนาม และการควบคุมให้จำนวนประชากรตัวอย่าง และข้อมูลจากประชากรตัวอย่างสมบูรณ์มากที่สุด ๓) กระบวนการตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินไปตามข้อตกลงในโครงการ และ ๔) มีระบบติดต่อสื่อสารเพื่อประสานงาน และ สนับสนุนการดำเนินงานทุกขั้นตอน

ค. แผนงานสนาม

แผนงานสนามเป็นผลส่วนหนึ่งจากกระบวนการวางแผนดำเนินงาน เป็นแนวทางหลักที่ใช้กำกับกระบวนการรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอจากประชากรตัวอย่าง ประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ส่วน คือ ๑) การเตรียมความพร้อมคณะเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อมูล ๒) การประสานงาน และจัดการงานสนาม และ ๓) การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

มีหลักการดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑) การเตรียมความพร้อมคณะเจ้าหน้าที่สนาม

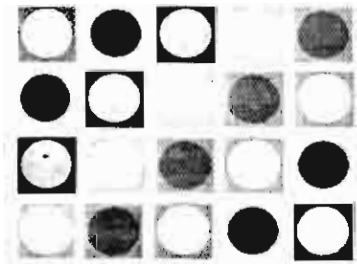
- มีการอบรมให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสาระที่ต้องสัมภาษณ์ ร่วมกับการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการสำรวจ ความจำเป็นที่จะต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาประเทศ วิสัยทัศน์ข้อมูลที่ซ่อนเร้น และผิดกฎหมาย และฝึกภาคสนามก่อนปฏิบัติงานด้วย

๒) การประสานงาน และการจัดการงานสนาม

- เบื้องต้นควรติดต่อประสานงานแจ้งเรื่องการเข้าชุมชนเพื่อรวบรวมข้อมูลแก่ฝ่ายปกครองพื้นที่ก่อนปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ เช่นการแจ้งเรื่องต่อนายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชนลักษณะอื่นๆเป็นต้น นอกจากนี้อาจมีกระบวนการสร้างการสนับสนุนจากระบบ และทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น เช่น การสื่อสารหาความร่วมมือจากกลุ่มผู้นำชุมชนรวมทั้งกลุ่มซึ่งรัฐรับรอง และองค์กรธรรมชาติในชุมชน การจัดการดังกล่าวนี้จำเป็นต้องพิจารณาความเหมาะสมตามสภาพที่เป็นจริงในพื้นที่แต่ละแห่ง ไม่ควรจะใช้วิธีดำเนินการเหมือนกันทุกพื้นที่ เพราะในบางกรณีอาจจะทำให้เกิดผลเสียต่อการรวบรวมข้อมูลได้

- การรวบรวมข้อมูลสนามจากประชากรตัวอย่างควรมีผู้ทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติงานในพื้นที่คอยดูแลให้ดำเนินการตามแผนฯ และหลักการที่ตกลงไว้ทุกครั้ง เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และติดต่อประสานงานสนามตามความจำเป็นจำเพาะพื้นที่

- สำรวจพื้นที่ และชุมชนตัวอย่างเบื้องต้นเพื่อความเข้าใจสภาพที่เป็นจริงทั้งด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมท้องถิ่น ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการรวบรวมข้อมูลสนาม

ใบเก็บ การดำเนินงานรวบรวมข้อมูลสนาม

การดำเนินงานรวบรวมข้อมูลสนามมีกรอบเป็นหลักการ อยู่ในแผนทำงานสนาม (แสดงในบทที่ ๒) คณะทำงาน ภูมิภาคซึ่งรับผิดชอบดำเนินงานในแต่ละเขตพื้นที่จะไปสร้าง คณะทำงานสนามและปฏิบัติงานโดยอิสระ ทั้งนี้จะมีการแลกเปลี่ยนสื่อสารความก้าวหน้าการดำเนินงานและประสานงาน สนับสนุนช่วยเหลือกันระหว่างส่วนกลาง และภูมิภาคเป็น ระยะตลอดการดำเนินงาน การประสานงานเป็นการประชุม ร่วมกันซึ่งจัดการโดยคณะทำงานส่วนกลาง ประกอบกับการ ติดต่อสื่อสารโดยตรงระหว่างคณะทำงานด้วยกัน

กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล

การเตรียมความพร้อมก่อนออกสนาม :

- ๑ เตรียมเอกสาร และประสานความร่วมมือ ในการเข้า พื้นที่ในเขตเทศบาล ติดต่อกับสำนักงานเทศบาลเมือง หรือเทศบาลตำบล นอกเขตเทศบาล ติดต่อ อบต. หรือ สถานีอนามัย ขอรายชื่อ-หมายเลขโทรศัพท์ของ ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน จำนวน ประชากรและวิธีการเดินทาง
- ๑ เตรียมจดหมายขออนุญาตเข้าทำงานต่อหัวหน้าชุมชน
- ๑ ทำบัตรประจำตัวพนักงานสัมภาษณ์
- ๑ ทำประกันชีวิตให้พนักงานสัมภาษณ์ และเจ้าหน้าที่ สนามอื่นๆ
- ๑ อบรมพนักงานสัมภาษณ์ โดยดำเนินการร่วมกับ ภาคกลาง

การเก็บข้อมูลสนาม

มีการบริหารจัดการให้ได้จำนวนตัวอย่างมีความครอบคลุมมากที่สุด

- พื้นที่กำหนดมา มีครัวเรือนไม่ครบจะขยายการสุ่มออกไปยังพื้นที่ใกล้เคียง
- พื้นที่ที่เป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติด ขอให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือหัวหน้าชุมชนเป็นผู้นำไป
- หมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่ขอความร่วมมือกับกรรมการหมู่บ้าน
- พื้นที่เข้าไปยาก หาบ้านไม่พบ ตามเส้นทางจากมอเตอร์ไซด์ หรือไปรษณีย์
- สมาชิกครอบครัวไม่อยู่บ้านตามไปสัมภาษณ์ที่ทำงาน หรือขอนัดสัมภาษณ์ในช่วงวันและเวลาที่สะดวก

กรณีที่รู้ว่าผู้ให้ข้อมูล ในแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดไม่ให้ข้อมูลตามความจริง โดยรู้จากผู้ใกล้ชิดจะกลับไปขอสัมภาษณ์ใหม่อีกครั้ง โดยชี้แจงว่าไม่ระบุชื่อ และการเก็บข้อมูลเป็นความลับ

- ๑ เจ้าหน้าที่ควบคุมงานสนามต้องตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และตรวจสอบพนักงาน สัมภาษณ์ด้วยว่าไปสัมภาษณ์ครัวเรือนนั้นจริงหรือไม่ (สุ่มตรวจ)
- ติดตามครัวเรือนที่สัมภาษณ์ไม่ครบอีกครั้ง ภายหลังที่พบว่าจำนวนขาดหายไปมาก

การเก็บข้อมูลเพิ่มเติม กรุงเทพมหานครมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเนื่องจากเมื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแบบ

สอบถามแล้วพบว่าข้อมูลในชุดที่ ๓ (เป็นชุดที่ถามเกี่ยวกับสิ่งเสพติด) มีข้อมูลตกสำรวจมากซึ่งเป็นผลจากผู้ตอบแบบสอบถามระบุประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ยาว่าไม่เคยใช้เป็นจำนวนมาก โดยทางคณะทำงานได้ตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับการเกิดข้อมูลตกสำรวจดังกล่าวอาจเกิดจากการไม่ตอบสัมภาษณ์ ซึ่งถือเป็นความคลาดเคลื่อนที่ไม่ได้เกิดจากการเลือกตัวอย่างจึงได้ใช้วิธีการถามซ้ำ (call-backs) วิธีนี้ก็เป็นวิธีที่พยายามลดอัตราการไม่ตอบลงด้วยการกลับไปหาหน่วยตัวอย่างที่ไม่ตอบใหม่ (ทำการเก็บจากพื้นที่ในบล็อกเดิม และกลุ่มตัวอย่างเดิม) และทำการถามซ้ำ โดยปรับเปลี่ยนแนวทางเก็บข้อมูลจากเดิมที่ใช้แบบให้ตอบเองในแบบสอบถามชุดที่ ๓ ซึ่งอาจทำให้ผู้ตอบอาจจะไม่ตั้งใจที่จะตอบ หรือรีบตอบเพื่อจะได้เสร็จเร็วๆ เป็นการใช่วิธีสัมภาษณ์แทน ผลจากการปรับแนวทางดังกล่าวทำให้แบบสอบถามในชุดที่ ๓ มีข้อมูลตอบสัมภาษณ์เพิ่มมากขึ้นจากเดิม

เหตุผลที่สัมภาษณ์สมาชิกไม่ครบ

- สมาชิกออกไปทำธุระนอกบ้าน ไปเที่ยว ไปทำงานต่างจังหวัด มากที่สุดประมาณร้อยละ ๕๕ รองมาคือสมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ ๕ สมาชิกไปเรียนหนังสือที่อื่น ร้อยละ ๔ ป่วย พักการ บวช แยกบ้านไป ร้อยละ ๑ ที่เหลือคือไม่ยอมบอกเหตุผล ประมาณร้อยละ ๓๕

ภาคกลาง

การเตรียมความพร้อมการก่อนออกสนาม

เตรียมหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัดที่ทำการสำรวจเพื่อแจ้งให้ทราบการเข้ามาทำงานของสถาบันฯ และขอความสะดวกสำหรับพื้นที่ที่เป็นตัวอย่างสำรวจ

- ทำบัตรประจำตัวพนักงานสนาม และทำประกันชีวิตให้พนักงานสัมภาษณ์ทุกคน
- เตรียมศึกษาเส้นทางจากแผนที่กรมทางหลวง เพื่อวางแผนการสำรวจแต่ละเที่ยวเพื่อกำหนดเวลาทำงานและเวลาหยุดพัก
- เตรียมศึกษาเรื่องที่พักอาศัยตามเส้นทางสำรวจ
- ทำประกันชีวิตให้พนักงานสัมภาษณ์
- อบรมพนักงานสัมภาษณ์ เรื่องการสุ่มตัวอย่าง การลงรหัสในแบบสัมภาษณ์ และให้ความรู้พื้นฐานดำเนินการร่วมกับคณะทำงานสนามกรุงเทพฯ และปริมณฑล

การเก็บข้อมูลสนาม

มีการจัดคณะสำรวจออกเป็น ๒ ทีม

การจัดการทีมที่ ๑ พนักงานสนาม และผู้ควบคุมมีภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัดที่สำรวจความครบถ้วนของ ๒ จังหวัดนี้ดีกว่าจังหวัดอื่น เพราะการสอบถามสามารถทำนอกเวลา และกลับไปเก็บตกได้

การจัดการทีมที่ ๒ พนักงานสนามและผู้ควบคุมมีภูมิสำเนาอยู่ต่างกับจังหวัดที่สำรวจ การสำรวจใช้วิธี ๑ วัน ๑ ชุมชน สำรวจแล้วตรวจสอบความถูกต้อง และลงรหัสในวันที่สำรวจหรือวันต่อมาจนเสร็จ

การจัดการทั่วไป ของทั้ง ๒ ทีม ทำเหมือนกัน คือ

- อบรมเจ้าหน้าที่ ๑ วัน และมีการทดสอบในการทำแผนที่และสัมภาษณ์
- การสำรวจใช้แผนที่แสดงเส้นทางจังหวัด และอำเภอของกรมทางหลวง และใช้แผนที่ระดับอำเภอ และตำบลของกระทรวงมหาดไทย
- ทำการสำรวจต่อเนื่องกันจนครบ ๑ จังหวัดเจ้าหน้าที่สนามจะได้พัก ๑ ครั้งหลายวัน
- ระหว่างหยุดพักจะมีการประสานงานด้านข้อมูล และทำแผนที่ในชุมชน หรือในเทศบาล
- ติดต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อประสานงานไปยังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขอสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์

- เจ้าหน้าที่สนามต้องสัมภาษณ์ ตรวจแบบ และลงรหัสใน ๑ ชุมชนให้เสร็จสิ้นภายในวันเดียว หรือวันต่อมา
- ในตอนแรกสัมภาษณ์คนละ ๓ ครัวเรือนต่อวัน (ประชากร ๑๐-๑๒ คน) และให้เจ้าหน้าที่คนหนึ่งอยู่ประจำสำนักงานเพื่อบันทึกข้อมูล เพื่องานจะได้เร็วขึ้น
- หัวหน้าทีมตรวจความครบถ้วน และงานสนามทุกวัน
- เจ้าหน้าที่ทุกคนได้รับมอบหมายให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติม จากการสังเกตและเรื่องราวที่ได้รับการบอกเล่าจากชาวบ้าน

เหตุผลของการตักสัมภาษณ์

- ไม่อยู่บ้าน ไม่พบขณะพนักงานสัมภาษณ์เข้าพื้นที่
- ไม่ได้ติดตามกลับไปสอบสวน เพราะการวางแผนเข้าหมู่บ้านละ ๑ วัน

ภาคเหนือ

การเตรียมการก่อนเก็บข้อมูลเป็น ๓ แบบ ขึ้นอยู่กับหัวหน้างานสนามแต่ละพื้นที่ดังนี้

คณะทำงานสนามชุดที่ ๑ (เชียงใหม่ เชียงราย และลำพูน) ดำเนินการดังนี้

- ๑) ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัย และความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิสวัสดิการ
- ๑) เตรียมหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ขออนุญาตเข้ามาดำเนินการ
- ๑) ทดลองปฏิบัติการในสนามตั้งแต่ การทำแผนผังชุมชน/หมู่บ้าน การสุ่มเลือกครัวเรือน และการสัมภาษณ์สมาชิกครัวเรือน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจริง
- ๑) ติดต่อเทศบาลขอข้อมูลแผนที่การจัดเก็บภาษี บัญชีเลขที่บ้าน ชื่อหัวหน้าครัวเรือนเฉพาะพื้นที่ตัวอย่างนอกเขตติดต่อสถานีอนามัย เพื่อทำแผนที่ในการสุ่มครัวเรือนนอกเขตเทศบาล
- ๑) สุ่มครัวเรือนตัวอย่างไว้ก่อน เพื่อเตรียมการนัดหมายขอสัมภาษณ์

คณะทำงานสนามชุดที่ ๒ (อุตรดิตถ์ น่าน และสุโขทัย)

หัวหน้าคณะสำรวจดำเนินการเตรียมพื้นที่ล่วงหน้า ก่อนนำพนักงานสำรวจออกเก็บข้อมูล โดยประสานหน่วยงานที่มีแผนที่หมู่บ้าน แรงงานจังหวัด (โครงการมีयाว่า ทำแผนที่ชุมชน) เทศบาล ไปรษณีย์ โรงพยาบาล และสถานีอนามัย

- ๑) เข้าพื้นที่สำรวจ แนะนำตัว ทำแผนที่ และสุ่มครัวเรือนตัวอย่างเตรียมไว้ล่วงหน้า
- ๑) เตรียมยานพาหนะ เตรียมแบบสัมภาษณ์ และทำบัตรประจำตัวพนักงานสัมภาษณ์

คณะทำงานสนามชุดที่ ๓ (พิจิตร กำแพงเพชรและนครสวรรค์) ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลสนาม

การจัดการของคณะทำงานสนามชุดที่ ๑ พนักงานสนาม ๔ ทีมๆ ละ ๘ คน แต่ละทีมมีหัวหน้าอีก ๑ คน

- ๑) ใช้ระบบของสาธารณสุขเป็นตัวตั้งต้นเกือบทุกพื้นที่ ตั้งแต่แผนที่ การติดต่อใช้ทั้ง สสอ. สอ. และ อสม. รวมถึงการเข้าบ้านก็ใช้ อสม. เป็นผู้นำทีมเข้าไปสัมภาษณ์
- ๑) กรณีที่เป็นกลุ่มชาวเขา ใช้ครู ดชด. และ สอ. และจ้างล่ามในการสัมภาษณ์ ในพื้นที่ชายแดนที่ไม่มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะใช้ผู้ใหญ่บ้าน เช่น ที่แม่สาย จ.เชียงราย

การสัมภาษณ์ ใช้เวลาหมู่บ้านละ ๑ วัน และกลับไปเก็บซ่อมในวันเดียวกัน

เหตุผลการตักสัมภาษณ์ ตัวอย่างไม่อยู่บ้านเพราะไปทำงานกลับค่ำ

การจัดการของคณะทำงานสนามชุดที่ ๒ พนักงานสนาม ๘ คน ชาย ๒ คน หญิง ๖ คน อาจารย์ผู้ควบคุม ๒ คน

- ๑) ใช้การติดต่อด้วยระบบมหาดไทย ติดต่อจากผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ลงไปที่ผู้ใหญ่บ้าน

การติดต่อ อาจารย์ผู้ควบคุมจะติดต่อให้ก่อนที่จะลงสนาม ใช้แผนที่จากสำนักงานสถิติจังหวัด

การสัมภาษณ์ ใช้เวลาประมาณ ๑ วัน/หมู่บ้าน/ชุมชน แต่เวลาในการเก็บข้อมูลจะไม่แน่นอน บางทีก็เริ่ม ๑๐.๐๐-๑๕.๐๐ น. บางทีก็เริ่ม ๑๗.๐๐ น. แต่จะใช้วิธีเอารถคู่ส่งเวียนกันระหว่างหมู่บ้านใกล้เคียง หรือไปเตรียมพื้นที่ไว้ก่อน

- นัดหมายชาวบ้านให้รอ
- ตามมาเก็บตกในวันรุ่งขึ้น

เหตุผลการตักสัมภาษณ์

- ในเขตเมืองชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ที่ อ.เมือง จ.นครสวรรค์
- นอกเขต ส่วนใหญ่ชาวบ้านไปทำงาน วัยรุ่นไปเรียน ไม่อยู่บ้าน

การจัดการของคณะทำงานสนามชุดที่ ๓ พนักงานสนาม ๑๖ คน ชาย ๗ คน หญิง ๙ คน หัวหน้าคณะสำรวจ ๒ คน เป็นผู้หญิงทั้ง ๒ คน อาจารย์ผู้คุมคณะสำรวจ ๓ คน

- ๑) อาจารย์และหัวหน้าคณะทำงานสนามจะช่วยกันทำแผนที่ก่อนเข้าหมู่บ้าน
- ๑) ติดต่อผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนทำการสำรวจ ผ่านระบบมหาดไทย ลงไปที่ผู้ใหญ่บ้าน

การสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลภายใน ๑ วัน หรือจัดการเองให้ได้ครบถ้วน

กรณีที่พบบ้านปิด หรือได้รับรายงานว่าเจ้าของบ้านไม่อยู่ จะสุ่มทดแทนทันที

- สร้างสัมพันธภาพก่อน บางครั้งคนติดยากก็ยินดีให้สัมภาษณ์

เหตุผลการตกสัมภาษณ์

- ตัวอย่างไม่อยู่ไปเรียน
- บางหมู่บ้านมีคนติด-ขายยาเสพติด เช่น ม.โบราณหลวง อ. ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย
- บางหมู่บ้านอยู่ไกล กลับไปเก็บลำบากเช่น ม.น้ำพราด.นางพญา อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเตรียมหาพาหนะ สำหรับทำงานตลอดโครงการ

- เตรียมศึกษาเรื่องที่พักอาศัย และเส้นทางสำหรับกำหนดพื้นที่ทำงานก่อน-หลัง
- ศึกษาข้อมูลชุมชนจาก กชช๒ค. จากข้อมูลของอำเภอ อบต. และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ตลอดจนพนักงานสัมภาษณ์ที่เป็นคนพื้นที่
- ส่งจดหมาย หรือโทรศัพท์นัดกับผู้นำชุมชน กำหนดวันเข้าไปทำการเก็บข้อมูล
- ฝึกอบรมพนักงานสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลสนาม

เจ้าหน้าที่สนาม มีการเก็บข้อมูลเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ เจ้าหน้าที่ ๑๔ คน ชาย ๗ คน หญิง ๗ คน เก็บข้อมูลไป ๑ เดือน โดยที่ไม่มีหัวหน้าทีม อาจารย์จะมาคอยดูแลสัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง และใช้โทรศัพท์ถาม สังเกตเห็นว่าข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ชายไม่ดี และมีปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ชายเมาสุราหรือดื่มสุราหลังเลิกงาน ให้ทำงานในวันรุ่งขึ้นไม่ได้ จึงหยุดงานระยะที่ ๑

ระยะที่ ๒ เจ้าหน้าที่สนาม หญิง ๘ คน โดยรับคนเดิมทั้งหมด และให้ชวนเพิ่มมาอีก ๑ คน เก็บข้อมูลไปอีกระยะหนึ่ง เจ้าหน้าที่ ๒ คนลาออกเนื่องจากได้งานทำ

ระยะที่ ๓ เจ้าหน้าที่สนาม หญิง ๘ คน หามาเพิ่มโดยการรับสมัครใหม่ เก็บข้อมูลประมาณ ๓ สัปดาห์ คนที่สมัครใหม่ก็ลาออก เพราะมีปัญหาไม่สามารถทำงานได้ และไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่มเดิมได้

ระยะที่ ๔ เจ้าหน้าที่สนาม หญิง ๖ คน ทำจนเสร็จงาน ได้จ่ายค่าแรงสูงขึ้น โดยนำเอาค่าตอบแทนจากพนักงานสัมภาษณ์ ๒ คน ที่ลาออกไปจ่ายเพิ่มเติมให้พนักงานสัมภาษณ์ที่เหลือ ๖ คน

การเตรียมชุมชนและทำแผนที่

การเตรียมชุมชน นอกจากที่จังหวัดขอนแก่นที่ค่อนข้างจะชุลลู่หลักแล้ว ที่อื่นๆอาจารย์และหัวหน้าทีมจะไปประสานงานในระดับชุมชน ทำแผนที่ และติดต่อการลงชุมชนก่อนใช้แผนที่จากสำนักงานสถิติจังหวัดเป็นหลัก เฉพาะในเขตเทศบาล

การสัมภาษณ์ ใช้เวลาเก็บข้อมูลชุมชนละ ๑ วัน ความร่วมมือของตัวอย่างค่อนข้างดี มีการแนะนำให้ไปถามบ้านโน้น บ้านนี้ ทำให้เกิดอคติโดยไม่ตั้งใจของพนักงานภาคสนาม ออกเดินทางตั้งแต่ ๖-๗ โมงเช้า และเก็บข้อมูลจนถึง ๑ ทุ่มทุกวันไม่หยุดพัก จัดทีมเดิมเป็นคู่ แต่ถ้าเห็นว่าไม่มีคนอื่นในบ้านให้สัมภาษณ์ คนที่เดินด้วยก็จะเลยไปถามบ้านต่อไป นอกจากนี้การจัดทีมยังดูพื้นที่เป็นตัวประกอบ เจ้าบ้านแต่ละหลังอยู่ห่างกันก็จะรอกันและเดินเป็นคู่

เทคนิคในการสัมภาษณ์ที่ได้ข้อมูลดี คือ

- บอกว่าเป็นนักศึกษา ทำรายงานส่งอาจารย์
- ทำความเข้าใจกับตัวอย่างเกี่ยวกับคำถามและผลของการสำรวจว่าไม่กระทบกับเขา หรือคุยเรื่องอื่นๆ ที่ทำให้ไว้วางใจ
- พนักงานสัมภาษณ์สามารถใช้ภาษาถิ่นได้

สาเหตุการตกสัมภาษณ์ ตัวอย่างไม่อยู่ในช่วงเวลาที่ยอมรับ เช่น ไปธุระ ไปทำงาน ไปเรียน

ภาคใต้

ถึงแม้ว่าภาคใต้มีคณะสำรวจ ๒ คณะ คือ ภาคใต้ตอนบน กับ ภาคใต้ตอนล่าง แต่การบริหารงานไม่ได้แยกออกจากกัน

- ฝึกหัดทำแบบสอบถาม ให้พนักงานสัมภาษณ์ ทั้ง ๒ คณะ ฝึกทำแบบสอบถาม และฝึกการทำแผนผังหมู่บ้าน ในพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่หมู่บ้านตัวอย่าง
- วางแผนให้ศูนย์วิจัยฯ เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสำรวจทั้ง ๒ คณะ
- แปลแบบสัมภาษณ์เป็นภาษามลายูท้องถิ่น (สำหรับใช้ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และยะลา)
- ทำบัตรประจำตัวพนักงานสัมภาษณ์ เลือแจ้เกิดกระเป๋

- ๖ เตรียมจดหมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้นำชุมชน เพื่อขอทำงานในพื้นที่
- ๗ อบรมพนักงานสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลสนาม

การจัดการของทีมที่ ๑ ระยะแรก : สงขลา

- ๖ เจ้าหน้าที่สนาม ๑๒ คน (ชายล้วน) จบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ขึ้นไป หัวหน้าที่ม ๒ คน (หญิงล้วน)
- คัดเลือกหัวหน้าที่มหญิง ๒ คน เพราะจบปริญญาตรี คนหนึ่งพูดภาษาใต้ คนหนึ่งพูดมลายู
- เจ้าหน้าที่สนาม ๑๒ คน เป็นชาวมุสลิม เลือกเพศเดียวกันเพราะเป็นวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๖ ทำ pre-test ฝึกปฏิบัติงานก่อน
- ๖ หัวหน้าที่มจะนำแผนที่ที่ได้จากสำนักงานสถิติจังหวัดไปตรวจสอบหรือทำแผนที่ก่อน ๑ วัน บางครั้งก็ใช้แผนที่ของ อบต. หรือ สอ.
- ๖ นำแผนที่มาสุ่มตัวอย่าง
- ๖ หลังจากนั้นส่งเจ้าหน้าที่ไปสัมภาษณ์ในกรณีครัวเรือนปิดหรือปฏิเสธการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สนามสามารถตัดสินใจเปลี่ยนครัวเรือนเองได้
- ๖ เจ้าหน้าที่สนามจับคู่กันโดยไม่มีการเปลี่ยนคู่ลงสนาม ๑๒.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ต้องเขียนบันทึกภาคสนามส่งหัวหน้า
- ๖ ลงรหัสทุกวันหลัง ๒๑.๐๐ น. ไปแล้วสัปดาห์หนึ่งหยุดพัก ๑-๒ วัน

ระยะที่ ๒ : ตรัง ปัตตานี ยะลา

- ๖ เจ้าหน้าที่สนามลดลงเหลือ ๑๐ คน รับสมัครใหม่ได้ทีมเก่า ๘ คน และเจ้าหน้าที่หญิงใหม่อีก ๒ คน จบปริญญาตรี จับคู่หญิง ๒ คนนี้ด้วยกัน
- ๖ อบรมการเก็บข้อมูลใหม่ทั้งหมด
- ๖ หัวหน้าที่มจะทำแผนที่ก่อน และมีการตกลงคัดเลือกบ้านเลย เนื่องจากแผนที่ที่ทำในครั้งนี้จะละเอียดมากกว่าครั้งแรก
- ๖ ส่งเจ้าหน้าที่ไปสัมภาษณ์ กรณีครัวเรือนปิด หรือปฏิเสธการสัมภาษณ์ ก่อนจะเลือกตัวอย่างทดแทนให้ถามหัวหน้าที่มก่อนทุกครั้งโดยใช้ครัวเรือนสำรองที่เขียนไว้ (ในการจัดงานสนามจะเลือกครัวเรือนสำรองอีก ๑๐ ครัวเรือนทุกครั้ง)
- ๖ การลงสนามและลงรหัสเหมือนเดิม
- * ปัญหาที่พบที่ต้องจัดการระยะที่ ๑ และ ๒ ในทีม

ภาคใต้ตอนล่าง

- เจ้าหน้าที่สนามอายุมากกว่าหัวหน้าทีมและเป็นผู้ชาย การดูแลลำบาก
- ระบบการสุ่มตัวอย่างระยะแรกไม่ละเอียดแผนที่ไม่ครบ ตรวจสอบไม่ได้
- ไม่มีระบบของทดแทน

การจัดการของทีมที่ ๒ ระยะแรก : นครศรีธรรมราช

- ๖ เจ้าหน้าที่ ๑๒ คน ชายและหญิง จำนวนของหญิงมากกว่า ทั้งหมดเป็นนักศึกษาทั้งที่กำลังเรียนและเพิ่งจบ
- หัวหน้าที่มเป็นชาย ๒ คน ไปจากวิทยาเขตปัตตานี เป็นนักศึกษา
- หัวหน้าที่มจะทำแผนที่และสำรวจหมู่บ้านคร่าวๆ ก่อน ๑ วัน
- สุ่มตัวอย่าง เช่นเดียวกับทีมที่ ๑
- ๖ ทีมภาคใต้ตอนบนจับคู่ทำงานคละกัน โดยวิธีจับฉลาก ทำให้ทุกคนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ทีมงานนี้มีเจ้าหน้าที่สำรอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตัวจริงขาดงาน เพราะมีธุระหรือต้องไปเรียน เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้เขียนบันทึกภาคสนามลงในแบบสัมภาษณ์ ลงรหัสทุกวันหลัง ๒๑.๐๐ น. สัปดาห์หนึ่งหยุด ๑-๒ วัน

ระยะที่ ๒ : ระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี

- ๖ เจ้าหน้าที่สนามลดลงเหลือ ๑๐ คน เจ้าหน้าที่เดิมที่มีภาระการเรียนไม่ได้รับเข้ามา และได้เจ้าหน้าที่ใหม่ ๑ คน เป็นผู้หญิงจบปริญญาตรีแล้ว
- ๖ อบรมเก็บข้อมูลใหม่ทั้งหมด ๓ วัน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลเดิมให้คนใหม่ทราบ มีการฝึกปฏิบัติด้วยการควบคุมของอาจารย์อย่างใกล้ชิดในเรื่องการทำแผนที่และสัมภาษณ์
- ประชุมสรุปการทำงานทุกวัน
- กรณีที่พบครัวเรือนปิด หรือปฏิเสธการสัมภาษณ์ให้ใช้ตัวอย่างสำรองทดแทน แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่ก่อน
- ปรับเวลาการทำงานเป็น ๑๒.๐๐-๒๐.๐๐ น. และ ๒๑.๐๐-๒๔.๐๐ น. เนื่องจากการทำงานของตัวอย่าง
- * ปัญหาที่พบที่ต้องจัดการระยะที่ ๑ และ ๒ ในทีม

ภาคใต้ตอนบน

- เจ้าหน้าที่สนามที่เป็นนักศึกษาต้องเข้าเรียน ทำให้วางแผนไม่ได้
- ระบบการสุ่มตัวอย่างระยะที่ ๒ ดีกว่าระยะแรก
- การจับคู่ของเจ้าหน้าที่สนามโดยการจับฉลากสร้างปัญหาในระยะแรก ถ้าคู่ที่ได้ไม่ถูกกัน

การสัมภาษณ์

- เก็บข้อมูลแต่ละชุมชนภายใน ๑ วัน บางชุมชนอาจจะเก็บตอนเย็นและไปต่อตอนเช้า หรือไปทำแผนที่ของอีกชุมชนในตอนเช้า

๑. ความร่วมมือในเขตอาคารพาณิชย์/ย่านธุรกิจ จะไม่ดีเท่ากับนอกเมือง

ตารางที่ ๒ สรุปการบริหารจัดการงานสนามเปรียบเทียบ ๕ ภาค

	ภาคอีสาน	ภาคใต้
คุณสมบัติของผู้ได้รับเลือกเป็นพนักงานเก็บข้อมูล		
• ภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ศึกษา ¹	-	✓
• เป็นนักศึกษาในสังกัด ²	-	✓
• จบปริญญาตรีจากสถาบันฯ ต่างๆ	✓	✓
เกณฑ์คัดเลือกพนักงานสำรวจข้อมูลในสนามของ 5 ภูมิภาค		
• ไม่จบปริญญาตรี	-	-
• จบปริญญาตรี	✓	✓
• มีประสบการณ์งานเก็บข้อมูลสนาม	✓	✓
• ใจภาษาท้องถิ่นได้	-	-
• บุคลิกภาพ : สุภาพอ่อนน้อม มนุษย์สัมพันธ์ สุขุม	✓	-
• ทักษะจิต : รักการทำงานงานสนาม ไม่มีอคติ	✓	-
• ปฏิภาณไหวพริบ การปรับตัว	✓	-
• สุขภาพแข็งแรง	-	-
การเตรียมความพร้อมก่อนเก็บข้อมูลในพื้นที่		
• อบรมความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจแบบสัมภาษณ์ตลอดจนวิธีการทำงานให้แก่พนักงานสัมภาษณ์	✓	✓
• ประสานกับส่วนราชการในพื้นที่ (จังหวัด เทศบาล ชุมชน สาธารณสุข ฯลฯ)	✓	✓
• ทำบัตรประจำตัวพนักงานสัมภาษณ์	✓	✓
• ทำประกันชีวิตให้พนักงานสัมภาษณ์	✓	-
๑ ศึกษาเส้นทางสำรวจและที่พักอาศัย	-	✓
๒ ทดลองให้พนักงานสัมภาษณ์ปฏิบัติงาน	-	✓
๓ ทำแผนผังชุมชนและสูตรครัวเรือนเตรียมไว้ก่อน	-	✓
๔ ศึกษาข้อมูลชุมชนจาก กชช2ค. อบต. อำเภอ	-	-
๕ แปลแบบสัมภาษณ์เป็นภาษาท้องถิ่น (มลายู)	-	-
๖ มีศูนย์ประสานงานระหว่างทีมทำงาน	-	-
จำนวนผู้ทำงานสนาม และจำนวนวันทั้งสิ้นที่ใช้ในการเก็บข้อมูล		
๑ พนักงานสัมภาษณ์ (คน)	42	17 ⁴
๒ ควบคุมงานสนาม (คน)	11	2
๓ คณะสำรวจ (ทีม)	1	2
๔ ระยะเวลาเก็บข้อมูล (วัน) (นับรวมช่วงหยุดสงกรานต์)	50	170

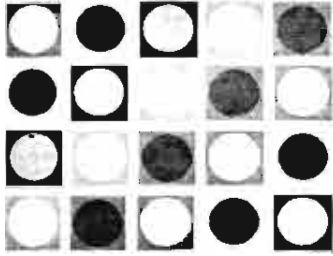
1/ ผู้ที่มีที่อยู่อาศัยในพื้นที่ทำการสำรวจ อาจกำลังเรียนหรือเรียนจบแล้ว

2/ เป็นนักศึกษาของสถาบันฯ ที่ทำการสำรวจเอง

3/ เป็นผู้ที่กำลังเรียน หรือเรียนจบแล้วจากสถาบันการศึกษาต่างๆ กัน

4/ พนักงานสัมภาษณ์ลดลงจำนวนน้อยลงในช่วงหลังของการเก็บข้อมูล

- ✓ การทำแผนผังชุมชนและสูตรครัวเรือนเตรียมไว้(สถาบันราชภัฏอุดรดิตต์) มี 2 แบบ 1) ทำแผนผังชุมชนก่อน แล้วสัมภาษณ์ในวันเดียวกัน 2) ทำแผนผังชุมชนล่วงหน้าให้แล้วเสร็จทุกหมู่บ้านก่อน แล้วสัมภาษณ์ครัวเรือนภายหลัง

ภาคที่ ๔

การตรวจสอบชุมชนอาคารและชุมชนตัวอย่าง

ดำเนินงานสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิขั้นต้นเริ่มที่ การตรวจสอบตัวอย่างชุมชนอาคาร หรือชุมชนตามแผนที่ ซึ่งกำหนดโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ควรระลึกไว้ว่าสำนักงานสถิติแห่งชาติเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ตามฐานข้อมูลการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ตัวอย่างซึ่งสำนักงานฯ มีอยู่ ฐานข้อมูลประชากรนี้ไม่อาจทันสมัยถึงกำหนดการรวบรวมข้อมูลสนาม จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทบทวนแผนที่ และจำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่ตัวอย่างซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติกำหนด โดยนับขั้นตอนนี้คือการกำหนดใหม่ เพื่อคัดเลือกครัวเรือนตัวอย่างตามแผนการสุ่มอย่างมีระบบการตรวจสอบมี ๒ ส่วน คือการตรวจสอบเขตพื้นที่ และการตรวจสอบอาคารบ้านเรือนทั้ง ลักษณะกายภาพ และจำนวน

เนื้อหาสาระซึ่งเสนอในบทที่ ๒ พรรณนากิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบฯ พอสมควรแล้ว ในที่นี้จึงเสนอกิจกรรมเชิงสรุปเท่านั้น การตรวจสอบเขตพื้นที่โดยทั่วไปจะใช้ข้อมูลประกอบจากแหล่งต่างๆ ในพื้นที่ทั้งส่วนที่เป็นแผนที่ของหน่วยงานท้องถิ่น เช่น แผนที่ของเทศบาล องค์การบริหารท้องถิ่น หรือหน่วยงานสาธารณสุข ฯลฯ และการสอบถามข้อมูลจากผู้นำ และบุคคลในพื้นที่ เนื่องจากประเทศอยู่ในระยะที่มีการพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่มาก จึงมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพทำให้เกิดอุปสรรคพอสมควรกับการสำรวจพื้นที่บางแห่งโดยเฉพาะในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลบางแห่ง เช่น การพัฒนาพื้นที่เป็นหมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด และหอพัก เป็นตลาดอาคารสำนักงาน โรงงาน และสนามกอล์ฟ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เหล่านี้ ทำให้ต้องกำหนดเขต

พื้นที่ใหม่ เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องซึ่งผู้ดำเนินงานสนามต้องจัดการไปโดยลำพัง

การเปลี่ยนสถานภาพพื้นที่จะส่งผลกระทบต่อจำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่ตัวอย่างด้วย เช่น ทำให้จำนวนครัวเรือนตัวอย่างมีมากขึ้น หรือน้อยลงก็ได้ แล้วแต่กรณี และผลกระทบประการนี้เฉพาะกรณีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างน้อยลงมากจะนำไปสู่ความจำเป็นต้องขยายขอบเขตเช่นกัน ส่วนกรณีจำนวนเพิ่มขึ้นมากๆ เช่นตามเกณฑ์กำหนดพื้นที่ว่าจะมีประชากรอยู่ระหว่าง ๑๕๐-๒๐๐ ครัวเรือน การสำรวจพบว่าบางพื้นที่มีครัวเรือนจำนวน ๕๐๐-๑,๐๐๐ ครัวเรือน ทำให้เกิดความลำบากในการคัดเลือกครัวเรือนตัวอย่างซึ่งกำหนดไว้เพียง ๒๔ ครัวเรือนเท่านั้น

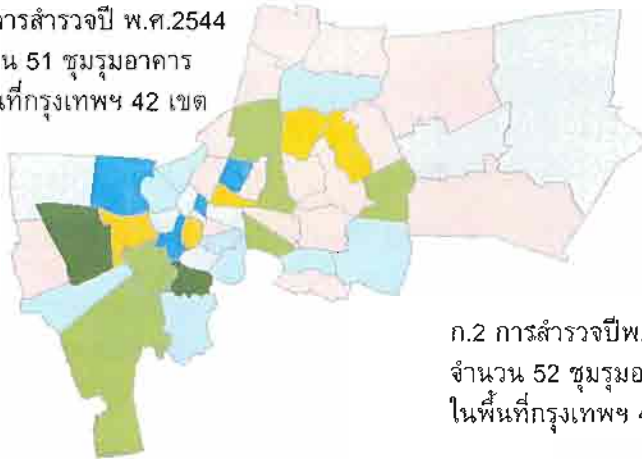
ผลการตรวจสอบพื้นที่ชุมชนอาคาร และชุมชนรวมทั้งจำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่ตัวอย่างแสดงในแผนภูมิที่ ๓ ก., ข., ค. และ ง. ตารางที่ ๓ ก. และ ข. แผนที่คัดเลือกเสนอเฉพาะพื้นที่กรุงเทพฯ และจังหวัดปริมณฑลเพราะเป็นพื้นที่ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนสูงที่สุด ส่วนตารางแสดงความคลาดเคลื่อนรายจังหวัดผลการตรวจสอบครอบคลุมจังหวัดตัวอย่างส่วนใหญ่เท่านั้น ทั้งนี้ ด้วยสาเหตุสำคัญ ๒ ประการ ในการสำรวจปี พ.ศ. ๒๕๔๔ แผนการศึกษาตรวจสอบเกิดภายหลังการดำเนินงานสำรวจดังชี้แจงแล้วในบทนำ บางจังหวัดการตรวจสอบไม่สมบูรณ์เนื่องจากคณะทำงานสนามบันทึกไม่ครบถ้วนเพียงพอจะวิเคราะห์สถิติ ทั้งนี้ เป็นเพราะภารกิจในสนามมีเวลาจำกัดมาก เจ้าหน้าที่จึงให้ความสำคัญกับการสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูลในแบบสัมภาษณ์มากกว่าผลการตรวจสอบ

ความคลาดเคลื่อนระหว่างจำนวนครัวเรือนในพื้นที่ตัวอย่างคัดเลือกโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และการแจงนับขณะสำรวจซึ่งแสดงในภาพแผนที่เป็นเขต หรือตำบลที่ตั้งชุมชนอาคาร หรือชุมชนตัวอย่าง แสดงให้เห็นความแตกต่างมากระหว่างการสำรวจปี พ.ศ.๒๕๔๔ และ ๒๕๔๖ ทั้งนี้ต้องระลึกเป็นเบื้องต้นว่า ชุมชนอาคาร และชุมชนตัวอย่างในแต่ละพื้นที่มิใช่สถานที่เดิม อย่างไรก็ตามผลการตรวจสอบ

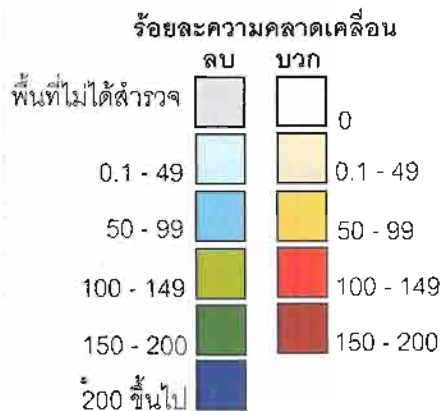
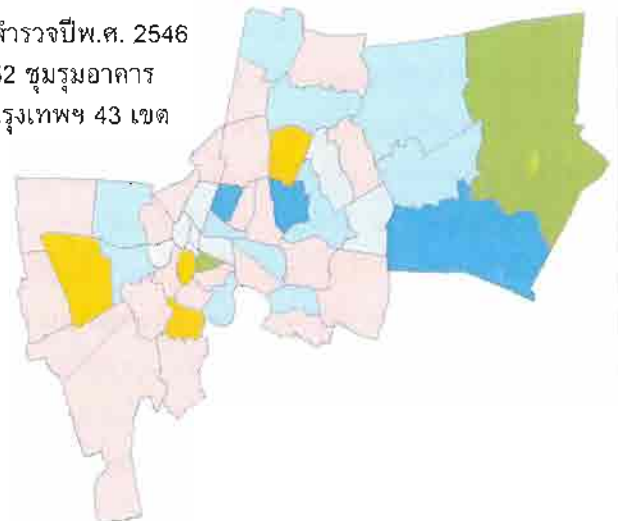
แสดงให้เห็นว่า การสำรวจแต่ละครั้งการกิจในพื้นที่ตัวอย่างเดิมต่างกันมาก และบ่งชี้ความสำคัญของข้อมูลพื้นฐานสำหรับคัดเลือกตัวอย่างซึ่งควรปรับให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด โดยเฉพาะในสภาวะที่มีการพัฒนาการใช้พื้นที่เร็ว ทั้งนี้เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาสำรวจตัวแทนระดับประเทศอย่างมากในการวางแผน และดำเนินงานสนาม

แผนภูมิที่ ๓ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนระหว่างจำนวนครัวเรือนในตัวอย่างชุมชนอาคาร และการแจงนับในการสำรวจแสดงเป็นภาพเขตที่ตั้งพื้นที่ตัวอย่าง ในกรณีซึ่งมีตัวอย่างชุมชนอาคารมากกว่า ๑ แห่งในแต่ละเขตจะใช้ค่าเฉลี่ยเป็นหลัก

ก.1 การสำรวจปี พ.ศ.2544
จำนวน 51 ชุมชนอาคาร
ในพื้นที่กรุงเทพฯ 42 เขต

ก.2 การสำรวจปีพ.ศ. 2546
จำนวน 52 ชุมชนอาคาร
ในพื้นที่กรุงเทพฯ 43 เขต

ข.1 จังหวัดนนทบุรี
การสำรวจในปี พ.ศ.2544
จำนวน 23 ชุมชนอาคาร
ใน 23 ตำบล

ข.2 การสำรวจในปีพ.ศ.2546
จำนวน 24 ชุมชนอาคาร
ใน 21 ตำบล

ค.1 จังหวัดปทุมธานี

การสำรวจในปี พ.ศ. 2544

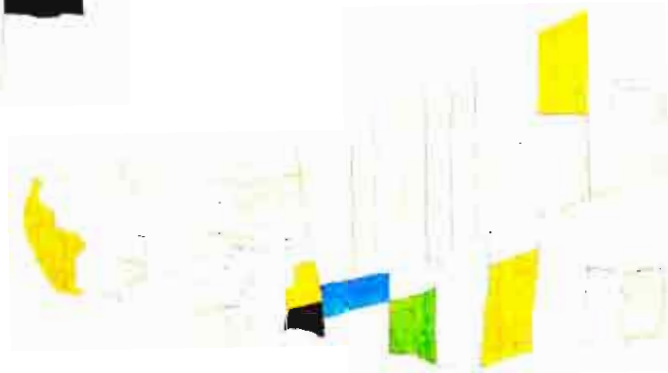
จำนวน 30 ชุมรวมอาคาร ใน 30 ตำบล

ค.2 จังหวัดปทุมธานี

การสำรวจในปี พ.ศ. 2546

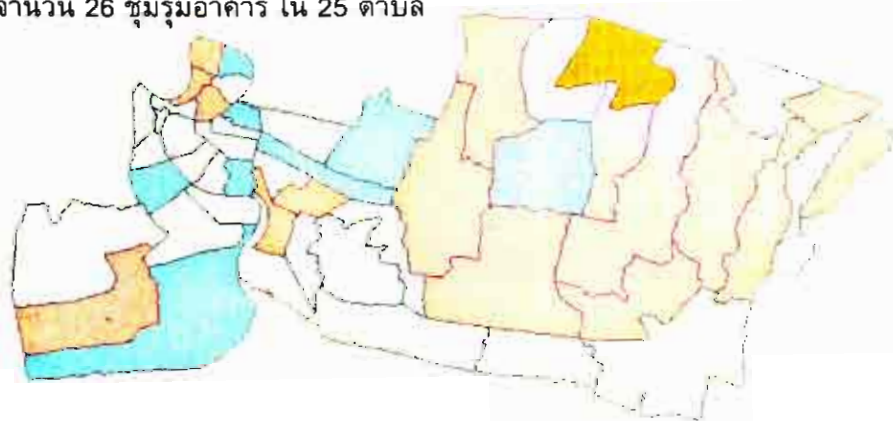
จำนวน 31 ชุมรวมอาคาร ใน 39 ตำบล

ง.1 จังหวัดสมุทรปราการ

การสำรวจในปี พ.ศ. 2544

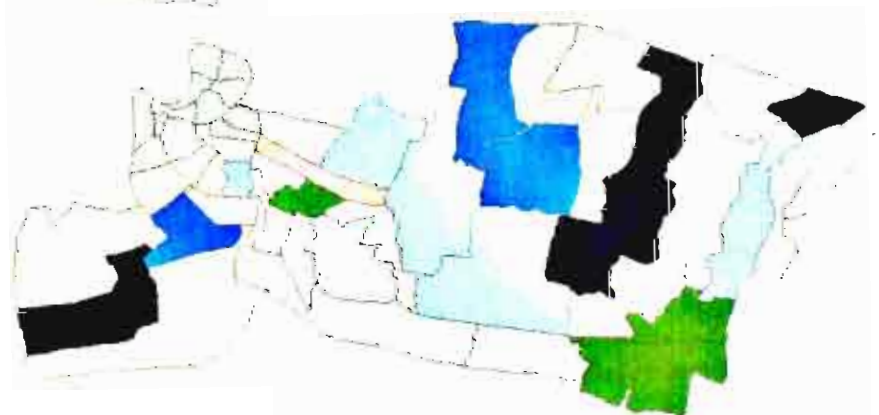
จำนวน 26 ชุมรวมอาคาร ใน 25 ตำบล

ง.2 จังหวัดสมุทรปราการ

การสำรวจในปี พ.ศ. 2546

จำนวน 23 ชุมรวมอาคาร ใน 19 ตำบล

ตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นว่ากรุงเทพฯ และภาคกลางมีแนวโน้มคลาดเคลื่อนจำนวนอาคารขณะสำรวจจะมากกว่าจำนวนในตัวอย่างของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ส่วนพื้นที่ภูมิภาคอื่นๆ จะกระจายอยู่ในช่วง มาก หรือน้อยกว่า ไม่เกิน

ร้อยละ ๕๐ สถิตินี้บ่งว่ากรุงเทพฯ และภาคกลางน่าจะมีการพัฒนาการใช้พื้นที่ และการเคลื่อนย้ายประชากรมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ แนวโน้มเช่นนี้จะคล้ายกันในการสำรวจทั้ง ๒ ครั้ง

ตารางที่ ๓ ผลการตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของจำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่ตัวอย่าง จำแนกสัดส่วนช่วงความคลาดเคลื่อนโดยคำนวณจากจำนวนครัวเรือนซึ่งกำหนดโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นร้อยละ ๑๐๐

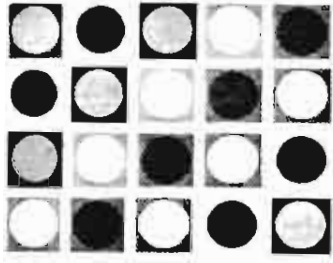
ก. ความคลาดเคลื่อนจากการแจ้งนับการสำรวจปี พ.ศ.๒๕๔๔

จังหวัด	จำนวนครัวเรือนที่คลาดเคลื่อน (ร้อยละ)									รวม
	200 ถึง 50	50 ถึง 100	100 ถึง 150	150 ถึง 200	200 ถึง 250	250 ถึง 300	300 ถึง 350	350 ถึง 400	400 ถึง 450	
กรุงเทพมหานคร	1	6	5	12	-	21	6	-	-	51
ปริมณฑล										
นนทบุรี	-	1	-	5	1	13	3	-	-	23
ปทุมธานี	-	2	-	3	-	19	6	-	-	30
สมุทรปราการ	1	-	-	7	-	17	1	-	-	26
ภาคกลาง										
กาญจนบุรี	-	-	1	6	-	7	-	-	-	14
จันทบุรี	-	-	-	4	-	7	-	-	-	11
ฉะเชิงเทรา	-	1	1	7	-	4	1	-	-	14
ชลบุรี	1	2	4	15	-	8	2	-	-	32
ชัยนาท	-	-	-	1	1	4	-	-	-	6
นครปฐม	-	-	-	7	-	9	1	-	-	17
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	-	2	-	7	-	-	-	9
ลพบุรี	-	-	-	3	-	12	-	-	-	15
สมุทรสาคร	-	-	-	1	-	3	-	-	-	4
สระแก้ว	-	-	-	1	-	7	-	-	-	8
ภาคเหนือ										
น่าน	1	-	-	4	-	4	-	-	-	9
สุโขทัย	-	1	-	6	-	3	-	-	-	10
อุดรดิตถ์	-	-	-	3	-	4	-	-	-	7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)										
ชัยภูมิ	-	-	-	9	-	3	-	-	-	12
เลย	-	-	-	3	-	3	-	-	-	6
สุรินทร์	-	-	-	7	-	5	-	-	-	12
อุบลราชธานี	-	-	-	10	2	6	-	-	-	18
ภาคใต้										
ตรัง	-	-	-	2	-	12	-	-	-	14
ปัตตานี	-	-	2	-	-	10	-	-	-	12
พังงา	-	-	-	3	-	1	-	-	-	4
ยะลา	-	-	-	2	-	7	1	-	-	10
ระนอง	-	-	-	-	1	3	-	-	-	4
สุราษฎร์ธานี	-	-	4	7	-	15	2	-	-	28

หมายเหตุ กรณีจำนวนครัวเรือนจากการแจ้งนับมากกว่าจำนวนในกำหนดพื้นที่ตัวอย่างของสำนักงานสถิติแห่งชาติสัดส่วนความคลาดเคลื่อนถือเป็นค่าลบ ส่วนกรณีซึ่งจำนวนจากการแจ้งนับน้อยกว่าถือเป็นความคลาดเคลื่อนเชิงบวก

ข. ความคลาดเคลื่อนจากการแจกแจงการสำรวจปี พ.ศ.๒๕๔๖

จังหวัด										
กรุงเทพมหานคร	-	3	3	14	-	24	7	-	-	51
ปริมณฑล										
นนทบุรี	2	2	1	5	-	10	4	-	-	24
ปทุมธานี	-	3	1	3	-	18	6	-	-	31
สมุทรปราการ	3	3	4	7	-	1	-	-	-	18
ภาคกลาง										
กาญจนบุรี	-	1	1	6	-	8	-	-	-	16
ชัยนาท	-	-	-	3	-	4	-	-	-	7
ตราด	-	-	-	1	-	3	-	-	-	4
นครปฐม	-	3	1	5	-	10	1	-	-	20
ประจวบคีรีขันธ์	1	3	-	3	-	4	1	-	-	12
เพชรบุรี	-	1	-	4	-	7	1	-	-	13
ลพบุรี	-	-	-	4	1	6	5	-	-	16
สมุทรสาคร	-	-	2	3	-	6	2	-	-	13
สิงห์บุรี	-	-	-	2	-	4	-	-	-	6
อยุธยา	1	-	2	6	3	8	3	-	-	23
ภาคเหนือ										
กำแพงเพชร	-	-	-	-	3	6	6	-	-	15
เชียงใหม่	-	-	2	5	9	14	10	-	-	40
พะเยา	-	-	-	2	-	7	1	-	-	10
พิจิตร	-	-	-	5	-	7	-	-	-	12
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	1	-	3	-	-	-	4
ลำปาง	-	-	-	6	1	14	-	-	-	21
อุทัยธานี	-	-	-	8	-	3	-	-	-	11
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)										
ชัยภูมิ	1	2	1	4	-	5	-	-	-	13
บุรีรัมย์	1	-	2	3	-	12	1	-	-	19
ร้อยเอ็ด	-	-	1	6	-	9	1	-	-	17
สกลนคร	-	-	-	3	-	7	-	-	-	10
หนองคาย	-	-	-	2	-	7	1	-	-	10
หนองบัวลำภู	-	-	-	1	-	4	1	-	-	6
อุดรธานี	-	-	3	3	1	10	1	-	-	18
อุบลราชธานี	2	-	3	9	-	7	1	-	-	22
ภาคใต้										
กระบี่	-	-	-	8	-	6	-	-	-	14
ชุมพร	-	-	-	14	5	6	-	-	-	25
นราธิวาส	-	-	-	9	-	14	1	-	-	24
พังงา	-	1	-	8	-	5	-	-	-	14
พัทลุง	-	-	-	9	-	10	-	-	-	18
ยะลา	-	1	-	5	-	13	-	-	-	19
ระนอง	-	-	-	2	-	4	-	-	-	6
สตูล	-	-	-	3	-	6	-	-	-	9

ปี ๒๕๕๕

วิเคราะห์สถานภาพตกรสำรวจเชิงปริมาณ

สถานการณ์ในสนามขณะดำเนินงานรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างดังกล่าวในบทที่ ๓ แสดงให้เห็นสภาพหลากหลายที่เป็นบริบทกำหนดให้การรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในแต่ละครั้งเวียนไม่สมบูรณ์ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ประชากรตกรสำรวจ ตามหลักทางสถิติหากประชากรตกรสำรวจมากเกินไปจะทำให้ผลการศึกษาไม่น่าเชื่อถือแล้วแต่สัดส่วน และปริมาณตกรสำรวจ หากพิจารณาจากบริบทซึ่งเป็นอุปสรรคการรวบรวมข้อมูลจะเห็นได้ว่า ในการศึกษาตัวอย่างขนาดใหญ่ซึ่งกระจายทั่วประเทศควบคุมการตกรสำรวจได้ยากพอสมควรทั้งนี้ด้วยปัจจัยหลายประการที่นอกเหนือจากบริบทต่างๆของพื้นที่ เช่นปัจจัยสืบเนื่องจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง คณะทำงานสนามจำนวนมากที่กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ และกระบวนการควบคุมตรวจสอบงานสนาม

วิธีตรวจสอบประชากรตกรสำรวจที่มีคุณภาพควรใช้การวิเคราะห์ปริมาณประชากรที่รวบรวมได้ หรือในทางกลับกันวิเคราะห์ประชากรที่ตกรสำรวจตามตัวแปรซึ่งเป็นเกณฑ์คัดเลือกตัวอย่างตามชั้นภูมิ ในการสำรวจนี้ตัวแปรหลักคือ พื้นที่และประชากรตัวอย่างตามเพศ และกลุ่มอายุ สถิติวิเคราะห์ประชากรที่รวบรวมข้อมูลได้เป็นภาพรวมตามพื้นที่กรุงเทพฯ/ปริมณฑล และภูมิภาคต่างๆ แสดงในตารางที่ ๔ ภาพรวมนี้เป็นเกณฑ์วิเคราะห์ผลการสำรวจซึ่งเป็นหลักในการคัดเลือกตัวอย่างพื้นที่ และประชากร สถิติแสดงให้เห็นว่าการตกรสำรวจเกิดในเพศชายมากกว่าหญิง และมีแนวโน้มการรวบรวมข้อมูลได้สมบูรณ์มากขึ้นตามกลุ่มอายุที่มากขึ้นด้วย ลักษณะการตกรสำรวจนี้จะสะท้อนบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประชากรทั่วไป คือ ผู้หญิงมักจะอยู่บ้านมากกว่าผู้ชาย และผู้ที่อายุมากขึ้นก็มีแนวโน้มจะอยู่บ้าน

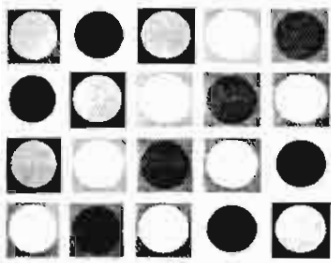
มากกว่าผู้ที่อายุน้อยซึ่งมีปัจจัยผลักดันให้ไม่อยู่บ้านหลากหลายกว่า เช่น การแสวงหาการศึกษาและการทำงาน นอกบ้าน / ไกลบ้าน เป็นต้น

เปรียบเทียบสัดส่วนตกรสำรวจระหว่างการสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ๒๕๔๖ มีความแตกต่างที่การรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในการสำรวจครั้งหลังมีประสิทธิภาพสูงกว่าชัดเจน จำนวนตัวอย่างประชากรนอกจากจะเพิ่มขึ้น ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ และเพศก็น้อยลงด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยสำคัญหลายประการ คือ แผนยุทธศาสตร์งานสนามแตกต่างกันเป็นเบื้องต้น ในการวางแผนงานสนามปี พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะทำงานมีความคิดเห็นเป็นข้อยุติว่าควรรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างแต่ละพื้นที่เสร็จภายใน ๑ วัน ทั้งนี้เพราะควรมีประโยชน์ ๒ ประการคือ ข้อคำถามไม่มีการถ่ายทอดไปสู่ประชากรตัวอย่างในพื้นที่เดียวกันเป็นเหตุให้มีการเตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้า และเป็นการประหยัดงบประมาณซึ่งมีจำกัดมากเมื่อไปดำเนินงานจริงจึงปรากฏว่าเป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง ในการสำรวจปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงกำหนดเกณฑ์ให้ได้ตัวอย่างไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ และให้เวลาในการรวบรวมข้อมูลเป็น ๒-๓ วันติดต่อกัน ปัจจัยควบคุมการตกรสำรวจที่สำคัญอีกประการคือประสิทธิภาพของคณะทำงานทั้งในด้านการแก้ปัญหาบริบทต่างๆ การตรวจสอบงานสนาม

การสำรวจในปีพ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ตัวอย่างประชากรสมบูรณ์ตามหลักสถิติ เป็นข้อสังเกตถึงความสำคัญของการวางแผนงานสนาม และประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่งในการรักษาคุณภาพการสำรวจด้านตัวอย่างประชากร

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตัวอย่างที่เข้าข่ายกับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตัวอย่างที่ได้ จำแนกตามเพศ
กลุ่มอายุ สถานที่

พื้นที่	ชาย				หญิง				รวม
	12-24 ปี	25-44 ปี	45-65 ปี	รวมชาย	12-24 ปี	25-44 ปี	45-65 ปี	รวมหญิง	
	%(จำนวน)	%(จำนวน)	%(จำนวน)	%(จำนวน)	%(จำนวน)	%(จำนวน)	%(จำนวน)	%(จำนวน)	
การสำรวจปี พ.ศ. 2544									
กรุงเทพมหานคร	84.3(369)	90.7(750)	90.0(409)	88.9(1528)	89.2(492)	91.8(885)	92.0(460)	91.1(1837)	90.1(3365)
จังหวัดปริมณฑล	77.1(728)	79.6(1159)	87.3(840)	81.3(2727)	79.9(778)	83.5(1338)	87.3(947)	83.3(3063)	82.6(5790)
ในเขตเทศบาล	84.8(125)	87.5(184)	91.7(145)	88.1(454)	88.5(130)	92.4(211)	92.9(168)	91.6(509)	89.9(963)
นอกเขตเทศบาล	75.6(603)	78.0(975)	86.3(695)	79.9(2273)	78.2(648)	81.8(1127)	86.1(779)	82.2(2554)	81.1(4827)
ภาคเหนือ	48.5(1019)	62.0(1602)	71.0(1352)	61.6(3973)	61.1(110)	75.4(1987)	84.7(1520)	75.1(4611)	68.8(8584)
ในเขตเทศบาล	49.5(493)	59.1(758)	63.4(669)	58.1(1920)	59.2(537)	70.8(982)	82.9(806)	72.3(2325)	65.9(4245)
นอกเขตเทศบาล	47.5(526)	64.6(844)	78.5(683)	64.8(2053)	63.0(567)	80.0(1005)	86.7(714)	77.9(2286)	71.7(4339)
ภาคกลาง	38.6(1162)	55.6(1843)	63.7(1285)	53.4(4290)	50.8(1320)	66.6(2218)	78.6(1464)	66.0(5002)	60.2(9292)
ในเขตเทศบาล	33.3(522)	52.3(922)	54.4(566)	48.0(2010)	50.5(628)	63.8(1104)	75.3(681)	63.5(2413)	56.5(4423)
นอกเขตเทศบาล	43.0(640)	58.8(921)	71.1(719)	58.2(2280)	51.0(692)	69.5(1114)	81.5(783)	68.2(2589)	63.5(4869)
ภาคอีสาน	83.7(2035)	84.1(2558)	95.7(1568)	86.9(6161)	82.6(1905)	87.3(2642)	96.2(1647)	88.2(6194)	87.6(12355)
ในเขตเทศบาล	86.0(973)	86.5(1240)	95.3(751)	88.6(2964)	84.2(895)	87.3(1341)	95.6(797)	88.1(3033)	88.6(5997)
นอกเขตเทศบาล	81.6(1062)	81.7(1318)	96.1(817)	85.4(3197)	81.2(1010)	87.2(1301)	96.7(850)	87.9(3161)	86.6(6358)
ภาคใต้	75.0(1209)	82.6(1807)	89.1(1196)	82.3(4212)	77.2(1267)	88.5(2102)	91.5(1287)	86.3(4656)	84.4(8868)
ในเขตเทศบาล	78.2(550)	82.9(891)	89.8(578)	83.6(2019)	76.7(636)	88.5(1104)	90.3(626)	85.8(2366)	84.8(4385)
นอกเขตเทศบาล	72.4(659)	82.3(916)	88.5(618)	81.1(2193)	77.7(631)	88.5(998)	92.7(661)	86.7(2290)	84.0(4483)
การสำรวจปี พ.ศ.2546									
กรุงเทพมหานคร	88.3(673)	85.0(1065)	88.6(640)	86.9(2378)	89.8(733)	90.7(1210)	92.5(697)	90.9(2640)	89.0(5018)
ปริมณฑล	83.9(1039)	82.8(1609)	86.5(904)	84.1(3552)	86.4(1070)	86.6(1751)	93.0(1062)	88.3(3883)	86.3(7435)
ในเขตเทศบาล	82.2(180)	80.3(299)	84.6(104)	81.6(583)	86.7(180)	84.9(279)	87.0(131)	85.9(590)	83.8(1173)
นอกเขตเทศบาล	84.3(859)	83.4(1310)	86.8(800)	84.6(2969)	81.6(586)	86.3(890)	93.9(1472)	88.7(3293)	86.8(6262)
ภาคเหนือ	75.0(781)	82.5(1238)	87.7(1330)	83.0(3052)	82.2(826)	89.8(1626)	95.3(1543)	90.6(3928)	87.3(6980)
ในเขตเทศบาล	70.8(349)	80.6(510)	84.4(635)	79.8(1197)	78.2(390)	87.6(725)	95.1(761)	89.2(1809)	85.5(3006)
นอกเขตเทศบาล	78.5(432)	83.8(728)	90.6(695)	85.1(1855)	85.8(436)	91.6(901)	95.5(782)	91.8(2119)	88.7(3974)
ภาคกลาง	94.4(1031)	96.3(1720)	98.0(1251)	96.3(4002)	95.8(1037)	97.6(2049)	98.3(1547)	97.4(4633)	96.9(8635)
ในเขตเทศบาล	94.7(475)	95.4(864)	98.3(589)	96.1(1928)	95.2(543)	96.7(1032)	98.0(764)	96.8(2339)	96.5(4267)
นอกเขตเทศบาล	94.1(556)	97.2(856)	97.7(662)	96.5(2074)	96.4(494)	98.4(1017)	98.6(783)	98.0(2294)	97.3(4368)
ภาคอีสาน	90.8(977)	89.9(1682)	91.2(1404)	90.6(4063)	90.4(1112)	95.0(2091)	96.0(1623)	94.3(4826)	92.6(8889)
ในเขตเทศบาล	92.0(451)	88.0(814)	92.3(701)	90.4(1966)	90.1(563)	93.8(1068)	95.4(841)	93.5(2472)	92.1(4438)
นอกเขตเทศบาล	89.7(526)	91.7(868)	90.2(703)	90.7(2097)	90.7(549)	96.3(1023)	96.7(782)	95.1(2354)	93.0(4451)
ภาคใต้	76.1(958)	90.9(1688)	96.3(1090)	88.7(3736)	77.5(1053)	95.4(2026)	97.0(1085)	91.3(4164)	90.0(7900)
ในเขตเทศบาล	76.5(425)	91.6(811)	96.1(543)	89.4(1779)	76.9(451)	95.6(1044)	96.7(519)	91.7(2014)	90.6(3793)
นอกเขตเทศบาล	75.8(533)	90.2(877)	96.5(547)	88.0(1957)	77.9(602)	95.1(982)	97.2(566)	90.8(2150)	89.5(4107)

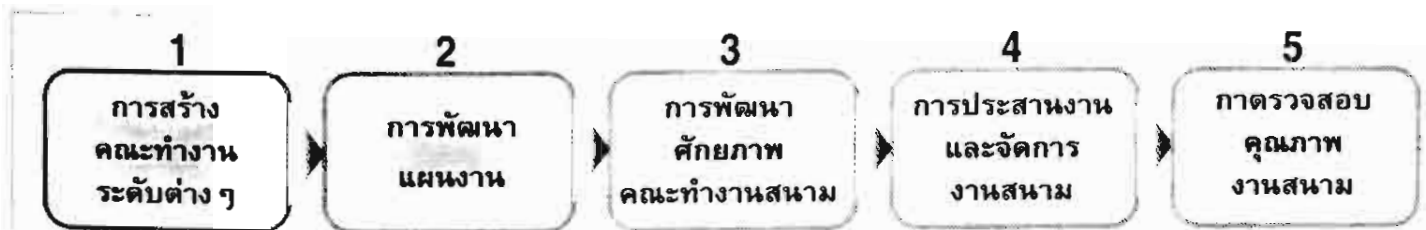
ภาคที่ ๒

สังเคราะห์การดำเนินงานสนาม

ธรรมชาติของงานสำรวจประชากร ซึ่งกระจายทั่วประเทศจะต้องดำเนินงานในพื้นที่ สภาพภูมิอากาศ และประชากรตัวอย่างซึ่งแตกต่างกันมาก ประสบการณ์จากการดำเนินงานสำรวจครัวเรือนปีพ.ศ. ๒๕๔๔ และ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ผ่านมามีให้เห็นความสำคัญในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนเหล่านี้จะเชื่อมโยงกันเป็นลำดับ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานสนามที่มีคุณภาพผูกพันกับประสิทธิภาพของการดำเนินงานแต่ละขั้น หากการดำเนินงานขั้นใดไม่มี

คุณภาพดีพอก็จะส่งผลกระทบต่อขั้นตอนต่อไปดำเนินการยาก อาจทำให้คุณภาพลดลงด้วย ประสบการณ์จากการดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งกระจายทั่วประเทศแม้ว่าจะมีข้อแตกต่างกัน แต่อาจสังเคราะห์เป็นประสบการณ์ร่วมตามลำดับการดำเนินงานเพื่อแสดงความสำคัญจำเพาะขั้นตอน บริบทต่างๆที่มักพบเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข - ขั้นตอนการดำเนินงานแสดงในแผนภูมิที่ ๔

แผนภูมิที่ ๔ ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานสนาม

๑. การสร้างคณะกรรมการระดับต่าง ๆ

คณะกรรมการซึ่งดำเนินงานสำรวจครัวเรือนตัวแทนระดับประเทศในที่นี้ตามลักษณะการทำงานอาจพิจารณาได้ว่ามีคณะกรรมการเพียง ๒ กลุ่ม คือ ๑) คณะกรรมการบริหารจัดการ การสำรวจ มีสมาชิกจำแนกตามภารกิจได้เป็นคณะกรรมการ ส่วนกลางและคณะกรรมการภูมิภาค ๔ กลุ่มตามเขตพื้นที่สำรวจ และ ๒) คณะทำงานสนามซึ่งจะมีคณะกรรมการภูมิภาค เป็นผู้นำ โครงสร้างสมาชิกและหน้าที่รับผิดชอบแสดงไว้ใน บทที่ ๒ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานบริหารจัดการ

การสำรวจสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณภาพของสมาชิกเป็นเบื้องต้น ควรพิจารณาความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์งานสำรวจ มาพอสมควร เห็นคุณค่าของโครงการ และยินดีรับผิดชอบ ภารกิจด้วยความเต็มใจ ควรคัดสรรให้คณะกรรมการโดยรวม มีความรู้พื้นฐานครอบคลุมเนื้อหาสาระของการสำรวจ รวมทั้งความรู้ด้านระบาดวิทยาและด้านสถิติด้วย

คณะทำงานสนามอยู่ในความรับผิดชอบของคณะทำงานภูมิภาคจะสร้างขึ้นตามจำนวน และคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการดำเนินงานตามแผนงานสนาม โครงสร้างสมาชิกมี ๓ ระดับ คือผู้นำซึ่งเป็นบุคคลในคณะทำงานภูมิภาค และสมาชิกระดับผู้ควบคุมงานสนาม และกลุ่มผู้ทำงานรวบรวมข้อมูลสนาม ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การคัดสรรสมาชิกที่มีคุณภาพ (ดูรายละเอียดได้ในบทที่ ๒) และลักษณะการทำงานซึ่งต้องใช้หลักการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของสมาชิกทั้ง ๓ ระดับ คณะทำงานภูมิภาคจะร่วมดำเนินงานในสนามทั้งด้านการประสานงาน การรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ และบริหารจัดการข้อมูลปฐมภูมิอย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของคณะทำงานภูมิภาคจำเป็นต้องมีสมาชิกซึ่งมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นรวมทั้งประสบการณ์ทำงานสนามด้วย คือ ควรมีประสบการณ์ ความชำนาญในการตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลสนาม

๒. การพัฒนาแผน

แผนงานโครงการสำรวจมี ๒ ระดับคือ แผนยุทธศาสตร์ และแผนดำเนินงานสนาม แผนทั้ง ๒ ระดับนี้คณะทำงานบริหารจัดการการสำรวจประชุมร่วมกันสร้างขึ้น ปัจจัยสำคัญซึ่งกำหนดประสิทธิภาพของข้อมูลเป็นแผนที่มีคุณภาพคือการประชุมที่มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างทั่วถึงและเสมอภาค ข้อมูลเป็นฉันทามติอย่างแท้จริง มีข้อมูลที่ต้องใช้สร้างแผน และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแลกเปลี่ยนกันสมบูรณ์ ส่วนประกอบหลักของแผนคือ พื้นที่และประชากรตัวอย่าง รูปแบบวิธีการสำรวจ เครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล ฯลฯ (รายละเอียดแสดงในบทที่ ๒)

แผนดำเนินงานสนามที่คณะทำงานส่วนกลาง และภูมิภาคร่วมกันสร้างขึ้นมีข้อมูลจากการประชุมว่าคณะทำงานจะต้องถือปฏิบัติร่วมกัน ดังนั้นประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่แผนฯซึ่งต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงานจริง ด้วยเหตุนี้การทำแผนจึงต้องอาศัยความรู้ และประสบการณ์เดิมของคณะทำงานทุกภูมิภาคมาร่วมกันทำแผนฯ ให้ได้แนวทางที่เหมาะสม องค์ประกอบซึ่งต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนและกำหนดเป็นแนวปฏิบัติ คือ

- กำหนดเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ทุกภูมิภาคจะต้องรวบรวมข้อมูลให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นจากบริบท

แวดล้อม พลวัตของสถานภาพที่ศึกษา และทัศนคติของประชากรเป้าหมายเป็นต้น

- มาตรฐานจำนวนประชากรตัวอย่างขั้นต่ำในขอบเขตพื้นที่ เช่น ร่วมกันกำหนดว่าจำนวนตัวอย่างในแต่ละชุมชนอาคาร หรือ ชุมชนตัวอย่างจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕ เป็นต้น

- ระบบประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานระหว่างคณะทำงานทุกภูมิภาค และคณะบริหารจัดการส่วนกลาง ความสำคัญอยู่ที่ในการดำเนินงานสำรวจขนาดใหญ่จะมีสถานการณ์หลากหลายที่เป็นอุปสรรคเฉพาะหน้าต่อการรวบรวมข้อมูลสนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปสรรคซึ่งกระทบข้อตกลงในแผนงานซึ่งจะต้องดำเนินการเหมือนกันทุกพื้นที่ คณะทำงานทุกพื้นที่จำเป็นต้องมีระบบสื่อสาร และศักยภาพที่จะสนับสนุนกัน และกัน และร่วมตัดสินใจได้ทันกาล ระบบซึ่งพัฒนาขึ้นในการสำรวจนี้มี ๒ ระบบ คือการประชุมหัวหน้าคณะทำงานทุกภูมิภาคร่วมกันเพื่อเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงานสนามเป็นครั้งคราว การประชุมอาจจำเป็นต้องมีบ่อยในระยะเริ่มดำเนินงานสนาม และเมื่อการรวบรวมข้อมูลสนามดำเนินงานไปส่วนหนึ่งและไม่มีอุปสรรคสำคัญ การประชุมก็จะเว้นระยะนานขึ้น ระบบการประชุมฯนี้มีระบบสื่อสารแบบเปิดซึ่งคณะทำงานแต่ละภูมิภาคสามารถติดต่อกันได้ตลอดเวลาตามความจำเป็นผสมผสานร่วมอยู่ด้วยเป็นระบบที่สอง

๓. การพัฒนาศักยภาพคณะทำงานสนาม

การสำรวจซึ่งครอบคลุมตัวอย่างประชากรกระจายกว้างขวางทั่วประเทศ จำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากรวบรวมข้อมูลสนาม เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จภายในกำหนดเวลาและมีคุณภาพ แม้ว่าจะมีแผนพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สนามตั้งแต่เบื้องต้น การคัดเลือกคณะเจ้าหน้าที่สนามก็ยังคงมีความสำคัญมากอยู่ ทั้งนี้ เพราะคุณสมบัติพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นปัจจัยกำหนดว่าจะสามารถพัฒนาให้มีศักยภาพในการรวบรวมข้อมูลสนามได้อย่างมีคุณภาพหรือไม่ คุณสมบัติพื้นฐานที่ต้องพิจารณา คือ มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีความอดทนมานะพากเพียร บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ มีทัศนคติต่อการสำรวจ ประกอบกับพื้นฐานการศึกษาสูงเพียงพอ ประสบการณ์งานสำรวจในอดีตแม้ว่าจะมีประโยชน์ แต่ไม่ใช่เกณฑ์สำคัญ

การสำรวจทั้งสองครั้งที่ผ่านมามีคณะเจ้าหน้าที่สนามสำเร็จการศึกษาอย่างต่ำประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงส่วนใหญ่เป็นด้านสาธารณสุข หรือเป็นนักศึกษาปริญญาตรีปีสุดท้าย หรือปริญญาโท การรวบรวมเจ้าหน้าที่ใช้วิธีประกาศโครงการ และให้สมัครร่วมงานด้วยตนเอง คัดกรองด้วยวิธีประชุมผู้สมัครชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ การกิจ และการบริหารจัดการ และให้ผู้สมัครตัดสินใจร่วมงานเอง

กลุ่มเจ้าหน้าที่สนามซึ่งปฏิบัติงานในการสำรวจสองครั้งส่วนใหญ่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอ และนักศึกษาวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี และปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาทุกภูมิภาค

การสำรวจที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติพื้นฐานและประสบการณ์รายบุคคลที่ร่วมกันปฏิบัติงานสนามมีผลต่อการดำเนินงานพอสมควร มีข้อสังเกตว่า กลุ่มบุคลากรจากระบบปฏิบัติงานมีข้อจำกัดสำคัญจากภารกิจประจำ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานไม่สม่ำเสมอตามแผนการสำรวจ โดยเฉพาะเมื่อต้องใช้เวลาต่อเนื่องพอควร การเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ช่วยให้คุ้นเคยกับนิเวศของพื้นที่ และชุมชนมีทักษะ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อการค้นหาประชากรตัวอย่าง และสามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับประชากรตัวอย่าง และชุมชนได้สะดวก บุคลากรระบบปฏิบัติงานทุกคนมีประสบการณ์รวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์ประชากรในชุมชนในการกิจปกติทำให้คุ้นเคยกับวิธีการและสาระของงานประจำ ประสบการณ์จากภารกิจประจำแตกต่างจากงานสำรวจพฤติกรรมในโครงการนี้ทั้งด้านกระบวนการรวบรวมข้อมูล และระดับคุณภาพข้อมูล จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจ และปรับปรุงทักษะด้วยกระบวนการอบรมที่เหมาะสม

กลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความคุ้นเคยกับระบบการทำงานวิจัยอยู่บ้าง แต่จะขาดประสบการณ์ปฏิบัติงานสนามสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่เฉพาะช่วงเวลาหยุดการศึกษา คุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มนักศึกษาจึงแตกต่างจากกลุ่มบุคลากรระบบปฏิบัติ กระบวนการอบรมและพัฒนาศักยภาพจึงควรมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง

ประสบการณ์โดยรวมด้านคุณสมบัติพื้นฐานบุคลากรที่กล่าวมาแล้ว ควรนำมาเป็นข้อพิจารณาในการพัฒนากลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกดำเนินงานสนามให้มีศักยภาพเหมาะสมกับการศึกษาในโครงการสำรวจ

กระบวนการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สนาม ประกอบด้วยการอบรมให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ สร้างความเข้าใจประเด็น และสาระที่อยู่ในเครื่องมือรวบรวมข้อมูล และการฝึกทักษะ ขั้นตอนนี้โดยทั่วไปมักจะใช้การชี้แจงอธิบายเครื่องมือรวบรวมข้อมูล และทดสอบโดยให้เจ้าหน้าที่สนามลองใช้เครื่องมือสอบถามจริงๆ และอธิบายทบทวนตามข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากสาระส่วนใหญ่เกี่ยวกับสารเสพติดที่จำเป็นต้องรู้เพื่อเสริมประสิทธิภาพการรวบรวมข้อมูลมีกว้างขวางกว่าความรู้ทั่วไปที่มีอยู่ในประชากร และนักศึกษา การให้ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องจึงมีความสำคัญมาก เพื่อให้มีมาตรฐานด้านความรู้พื้นฐานเสมอกันทุกกลุ่มคณะทำงานสนามในภูมิภาคต่างๆ จึงใช้หลักการให้ความรู้ด้วยผู้ชำนาญการเพียงกลุ่มเดียว

๔. การประสานงาน และจัดการงานสนาม

แผนปฏิบัติงานสนามเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการบริหารจัดการงานสนามให้ดำเนินงานสำเร็จได้ด้วยดี ดังนั้นแผนปฏิบัติงานจะต้องมีหลักการ กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานสนามซึ่งทุกภูมิภาคสามารถดำเนินงานได้เหมือนกัน กิจกรรม และขั้นตอนเหล่านี้เปรียบเสมือนกรอบทิศทางที่เสริมให้การกิจรวบรวมข้อมูลมีอุปสรรคน้อยที่สุด เป็นการสร้างโอกาสให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเสมอกันทุกพื้นที่ กิจกรรมขั้นตอนเริ่มต้นก่อนรวบรวมข้อมูลสนามประกอบด้วย ก) การประสานงานกับองค์กรบริหารจัดการพื้นที่ ข) การตรวจสอบแผนที่ และประชากรตัวอย่าง และ ค) การเตรียมความพร้อมของชุมชน และคณะทำงานสนาม

ก. การสำรวจประชากรในพื้นที่จำนวนมากจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ความร่วมมือ และประสบการณ์จากองค์กรที่เกี่ยวข้องหลายระดับ ควรมีการประสานงานชี้แจงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับองค์กรระดับบริหารจัดการทั้งระดับจังหวัด และพื้นที่ตัวอย่าง ทั้งนี้กิจกรรม และองค์กรเป้าหมายจะแตกต่างกันไปตามสภาพจริงในแต่ละพื้นที่ จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ และวิจรรณญาณให้เหมาะสม

ข. ตรวจสอบแผนที่ชุมชนอาคาร/ชุมชน และครัวเรือน ตัวอย่างตัวอย่างซึ่งได้รับจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยการเข้าพื้นที่สำรวจความถูกต้องของแผนที่ จำนวนครัวเรือน และการกระจายตัวในพื้นที่ เพื่อกำหนดครัวเรือนตัวอย่าง ซึ่งตรงตามสภาพจริง และ ตรวจสอบความปลอดภัยในการ เข้าสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง

ค. การเตรียมความพร้อมของชุมชนประกอบด้วยการ ติดต่อสื่อสารประสานงานกับผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชน ให้เข้าใจวัตถุประสงค์โครงการถูกต้องชัดเจน วางแผน การกัมปนาทสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง เช่นกำหนดจำนวน เจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าสัมภาษณ์แต่ละครัวเรือน และจำนวน ครัวเรือนที่ควรสำรวจให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตามตาราง การทำงานแต่ละชุมชนอาคาร/ชุมชนซึ่งแจ้งทำความเข้าใจกับ คณะเจ้าหน้าที่สนามเกี่ยวกับการกัมปนาทประจำวัน เช่น กำหนด เวลาเข้าออกพื้นที่ มอบหมายครัวเรือนตัวอย่างซึ่งเจ้าหน้าที่ แต่ละกลุ่มรับผิดชอบ และเครื่องมือสัมภาษณ์ และวิธีสื่อสาร ตามการกัมปนาทประจำวัน เช่นการส่งแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ แล้ว และวิธีแจ้งเรื่องปัญหาเฉพาะหน้าในพื้นที่ขณะเข้า สัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง

การสำรวจพฤติกรรมซ่อนเร้น เช่น สารเกี่ยวกับสาร เสพติดการรวบรวมข้อมูลสนามจะมีอุปสรรคเฉพาะหน้า ตลอดเวลา เป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการ สนับสนุนฉบับพลัน การบริหารจัดการระดับนี้จำเป็นต้องใช้ ผู้ที่มีความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์สูงกว่าเจ้าหน้าที่สนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถตัดสินใจดำเนินงานสนามได้ การคัดเลือกผู้จัดการงานสนามจึงมีความสำคัญยิ่งกว่าการ คัดเลือก และพัฒนาเจ้าหน้าที่สนาม คุณสมบัติพื้นฐานของ ผู้จัดการจัดการงานสนามจะเป็นเช่นเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ สนามแต่ต้องมีคุณภาพ และประสบการณ์สูงกว่ามาก โดย เฉพาะอย่างยิ่งในด้านกาวิเคราะหสถานการณเฉพาะหน้า และการตัดสินใจที่ต้องไม่เกินขอบเขตความรับผิดชอบ เช่น การตัดสินใจเปลี่ยนครัวเรือน และประชากรตัวอย่าง และการยุติติดตามตัวอย่าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความรับผิดชอบดูแลคุณภาพการรวบรวมข้อมูลให้ได้มาตรฐานตาม กำหนดในโครงการ และสามารถสื่อสารปรึกษาหารือกับ หัวหน้าคณะวิจัยได้ชัดเจน เหมาะสม และทันกาล ผู้บริหาร จัดการงานสนามจำเป็นต้องปฏิบัติงานสนามร่วมกับคณะ เจ้าหน้าที่สนามตลอดเวลา ดูแลติดตามการกัมปนาทรายวันของ คณะเจ้าหน้าที่สนามทุกคนให้มีอุปสรรคน้อยที่สุด และ

ปลอดภัย ดังนั้นการกัมปนาทโดยรวมจึงมากกว่าเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อมูล

การสำรวจข้อมูลสนามมีสภาพพื้นฐานประชากร และ สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยภายนอกหลายประการที่มีอิทธิพล กำหนดประสิทธิภาพการรวบรวมข้อมูล ควรระลึกไว้ด้วยว่า ปัจจัยที่จะกล่าวต่อไปนี้ผสมผสานกันอยู่ในแต่ละพื้นที่ใน ลักษณะที่แตกต่างกัน อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาล และ สถานการณ์ด้วย ดังนั้นในการดำเนินงานสำรวจจริงแต่ละ ครั้งจำเป็นต้องประเมินสิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ ประโยชน์ได้โดยตรงในการวางแผนปฏิบัติงานแต่ละพื้นที่ และชุมชนตัวอย่าง

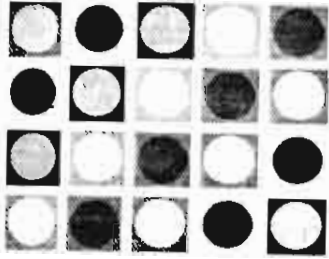
ชุมชนตัวอย่างบางแห่งประชากรเป็นชนกลุ่มน้อยที่อยู่ ห่างไกล มีสื่อภาษาท้องถิ่นแตกต่างไปจากภาษาไทย เช่น ภาษาท้องถิ่นของชาวไทยภูเขาทางภาคเหนือ และภาษา ยาวีของชุมชนมุสลิมทางภาคใต้ นอกจากนี้ยังอาจมีช่องว่าง ทางความไว้วางใจ และความหวาดกลัวต่อระบบปกครอง ท้องถิ่นเป็นความรู้สึก และทัศนคติที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ แต่ก็จะมิผลกระทบต่อความร่วมมือให้ข้อมูลได้มาพอควร ด้วยเหตุนี้ทำให้ต้องใช้เจ้าหน้าที่สนามซึ่งรู้ภาษาท้องถิ่น และ มีความสามารถสร้างความเชื่อถือไว้วางใจได้ในการสัมภาษณ์

เพศ อายุ และอาชีพของชุมชนก็มีความสำคัญต่อการ สัมภาษณ์ เพราะเป็นปัจจัยกำหนดระยะเวลาที่อยู่บ้าน และ ความพร้อมที่จะให้ข้อมูล เช่น กลุ่มประชากรที่ระยะเวลา ทำงานตามอาชีพยาว หรือไม่ตรงกับเวลาทำงานตามปกติ เช่นการทำงานเป็นกะในโรงงานทำให้เจ้าหน้าที่สัมภาษณ์ไม่ สามารถรอ หรือนัดพบได้ กรณีตัวอย่างซึ่งที่อยู่อาศัยเป็น ร้ายจำหน่ายสินค้า ผู้จำหน่ายสินค้าที่ต้องคอยให้บริการแก่ ผู้มาซื้อ ทำให้ไม่พร้อมที่จะตอบการสัมภาษณ์ที่ซับซ้อน และต้องใช้ความคิดมาก สำหรับผู้ใช้แรงงานมากในการกัมปนาทประจำวันจะมีความเหน็ดเหนื่อยจากการกัมปนาท เมื่อกลับมาที่อยู่ อาศัยก็อยู่ในสภาวะจิตใจ และร่างกายไม่พร้อมจะให้ข้อมูล สถานการณ์จำเพาะในชนบทอีกประการหนึ่ง คือ การออกไป ประกอบอาชีพ หรือเรียนหนังสือนอกท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ด้วยเหตุนี้การบริหารจัดการเวลารวบรวมข้อมูลจึงต้องให้ เหมาะสมกับเงื่อนไขเหล่านี้

การคัดเลือกตามหลักสถิติทำให้ที่ตั้งชุมชนอาคาร และชุมชนตัวอย่างบางส่วนอยู่ในภูมิประเทศห่างไกล และมีสภาพต่างกัน เป็นที่ลุ่มริมน้ำ ที่ดอน หรือ ภูเขา การคมนาคมไม่สะดวก ต้องใช้วิธีเดินทางต่างจากปกติ และใช้เวลานาน การรวบรวมข้อมูลตัวอย่างจำนวนมากต้องใช้ระยะเวลานานเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ระยะเวลาที่รวบรวมข้อมูลบางส่วนจะคาบเกี่ยวกับฤดูกาลที่ภูมิอากาศไม่สะดวกกับการเดินทาง และการเก็บข้อมูล เช่น ฤดูร้อนซึ่งทำให้เหนื่อยง่าย และฤดูฝนที่ชุมชนเกษตรใช้เวลาในการทำงานต่างจากฤดูอื่นจึงมักจะไม่อยู่บ้าน และการเดินทางในพื้นที่ก็จะไม่สะดวกเสมอไป เป็นต้น ชนบทที่ห่างไกล และมีพื้นฐานการทำมาหากินเป็นการทำงานเกษตรกรรม และรับจ้างใช้แรงงาน บางพื้นที่ครัวเรือนที่อยู่อาศัยตั้งห่างกันกระจายกว้างขวางในเขตพื้นที่ตัวอย่าง

๕. การตรวจสอบคุณภาพงานสนาม

ระบบตรวจสอบข้อมูลสนามมีความสำคัญมาก จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลรายวันให้สมบูรณ์ที่สุดตั้งแต่ในพื้นที่ หากข้อมูลปฐมภูมิไม่สมบูรณ์หรือคลาดเคลื่อน ผลการศึกษาทั้งหมดก็จะด้อยคุณภาพตามไปด้วย วิธีตรวจสอบที่ควรพิจารณาใช้คือให้เจ้าหน้าที่สนามแลกเปลี่ยนตรวจแบบสัมภาษณ์ซึ่งทำเสร็จแล้ว และผู้บริหารจัดการงานสนามตรวจสอบซ้ำอีกครั้งเป็นประจำทุกวันที่ยรวบรวมข้อมูล ควรฝึกเจ้าหน้าที่สนามทุกคนให้มีประสิทธิภาพตรวจสอบความครบถ้วน และถูกต้องของข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ วิธีฝึกโดยบูรณาการวิธีวิเคราะห์เข้ากับการรวบรวมข้อมูล คือให้เจ้าหน้าที่สนามทุกคนทำหน้าที่ลงรหัสข้อมูลซึ่งสัมภาษณ์มาเองวันต่อวัน วิธีทำงานครบวงจรนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่สัมภาษณ์สมบูรณ์ที่สุด ทั้งนี้เพราะการลงรหัสต้องการข้อมูลที่สมบูรณ์ และชัดเจน การลงรหัสจึงทำให้เจ้าหน้าที่ทราบข้อบกพร่องของตนเองในการรวบรวมข้อมูล

โมเดล สรุปผล และเสนอแนะ

รูปแบบโครงการสำรวจครัวเรือนตัวแทนทั่วประเทศ

การศึกษาสำรวจข้อมูลด้านสารสนเทศจากครัวเรือนตัวแทนประชากรระดับประเทศมีรูปแบบได้หลากหลายโครงการ ซึ่งในรายงานนี้มีลักษณะรูปแบบจำเพาะดังต่อไปนี้

- ๑ เป็นโครงการชุด รับผิดชอบดำเนินงานโดยคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยส่วนกลาง และภูมิภาค
- ๑ คณะนักวิจัยซึ่งรับผิดชอบการดำเนินงานทุกพื้นที่มีส่วนร่วมสมบูรณ์ในการบริหารจัดการโครงการ และวางแผน
- ๑ มีแผนยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยหลักการดำเนินงานทุกขั้นตอนเป็นแนวทางกำกับการดำเนินงานในเขตพื้นที่
- ๑ มีระบบ และแผนประสานงาน ติดตามความก้าวหน้า และสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และการบริหารจัดการ เป็นเครือข่าย

หลักการบริหารจัดการการดำเนินงาน

- ๑ การศึกษาสำรวจที่ต้องดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งมีบริบททางประชากร สังคม เศรษฐกิจและสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพแตกต่างกันมากเป็นเงื่อนไขสำคัญกำหนดให้ดำเนินงานแบบชุดโครงการที่มีการบริหารจัดการในพื้นที่เป็นอิสระจากกัน
- ๑ การดำเนินงานในพื้นที่เป็นอิสระจากกันโดยที่ผลรวมของการศึกษาต้องวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นภาพรวมทำให้ศักยภาพของคณะทำงานแต่ละเขตพื้นที่ด้านวิชาการพื้นฐานและการดำเนินงานมีความสำคัญ

ในฐานะปัจจัยกำหนดคุณภาพของผลการศึกษาดังควรบริหารจัดการ และพัฒนาศักยภาพคณะทำงานแต่ละพื้นที่ให้มีความเสมอภาคกันมากที่สุด

- ๑ การประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานเป็นเครือข่าย ให้มีความก้าวหน้า และคุณภาพเสมอกันเป็นกลไกสำคัญที่คณะทำงานส่วนกลางต้องดูแลจัดการให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการ และทันกาล ภารกิจของคณะทำงานส่วนกลางในด้านนี้มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการสำรวจจึงควรมีการสนับสนุน และพัฒนาให้มีความศักยภาพแท้จริง
- ๑ คุณสมบัติ และศักยภาพของคณะทำงานสนามมีความสำคัญเทียบเท่ากระบวนการบริหารจัดการ เพราะเป็นปัจจัยกำหนดคุณภาพข้อมูลปฐมภูมิดังนั้นการสร้างคณะทำงานสนาม การพัฒนาศักยภาพ และแนวทางเตรียมชุมชน ประชากรเป้าหมายควรต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพเพียงพอ

ข้อพิจารณาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานสำรวจพฤติกรรมการใช้สารสนเทศประชากรตัวแทนระดับประเทศ

เนื่องจากผลการสำรวจพฤติกรรมในภาพรวมมีประโยชน์เป็นพื้นฐานในการวางแผนยุทธศาสตร์ และบังคับทางทางป้องกันแก้ไขปัญหาของประเทศจึงควรสนับสนุนให้มีการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง แต่ควรพิจารณาให้รอบคอบในการตัด

สนับสนุนการศึกษา ประเด็นหลักที่ควรให้ความสำคัญมีดังต่อไปนี้

๑ เป้าหมายหลักในการใช้ผลการสำรวจสถานภาพปัญหาสารสนเทศมีผลวัดสูง จึงต้องพิจารณาการใช้ผลการศึกษาให้ชัดเจน และมีกระบวนการสนับสนุนให้เกิดการใช้ผลอย่างแท้จริง และกว้างขวางโดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง

๒ การลงทุน และความคุ้มค่า

การสำรวจสถานภาพการใช้สารสนเทศจากประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนประชากรทั่วประเทศเป็นการดำเนินงานซึ่งต้องลงทุนสูงด้วย ความคิดและความตั้งใจทำงาน ใช้วิชาการ ประสิทธิภาพ แรงงาน และงบประมาณมาก การลงทุนนี้จะคุ้มค่าด้วยเงื่อนไขที่ผูกพันกัน ๒ ประการ คือ ข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จากการสำรวจถูกต้องน่าเชื่อถือเพียงพอ และผลการสำรวจนำไปใช้ในกิจการต่างๆให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศมากที่สุด จำเป็นต้องระลึกไว้เสมอว่าการใช้ผลจะเกิดประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อคุณภาพของข้อมูลสารสนเทศดีเพียงพอเป็นเบื้องต้น หากมีความคลาดเคลื่อนมากเกินไปจนควรจนทำให้เกิดความเข้าใจผิด ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับอาจกลายเป็นโทษ มีผลกระทบเป็นความเสียหายเกิดขึ้นได้มากเช่นกัน ด้วยเหตุนี้การดำเนินการสำรวจจึงต้องพยายามให้ได้ข้อมูลสารสนเทศซึ่งคุณภาพดีที่สุดเท่าที่การลงทุน และสถานการณ์จะอำนวย

๓ คุณภาพผลการสำรวจ

อาจพิจารณาได้ว่าคุณภาพผลการสำรวจเกิดได้จากความถูกต้องด้านวิชาการที่ใช้ในการวางแผนงาน การดำเนินงานรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิตามเกณฑ์ และเงื่อนไขต่างๆ ตลอดจนการวิเคราะห์และแปลผล สิ่งสำคัญซึ่งด้านวิชาการต้องรับผิดชอบ คือ การกำหนดประชากรตัวอย่างให้เป็นตัวแทนประชากรเป้าหมายอย่างแท้จริง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจให้ได้ข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการ และการตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมได้ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นสถิติ และสารสนเทศที่ถูกต้องตรงตามความต้องการส่วนกระบวนการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมินั้นเป็นกิจกรรมซึ่งต้องใช้เจ้าหน้าที่สนามจำนวนมากรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพจากประชากรตัวอย่างที่มีลักษณะวัฒนธรรมและสังคมต่างกันไปตามพื้นที่ ดังนั้นผลการสำรวจที่มีคุณภาพจึงต้องอาศัยคณะบุคคลจำนวนมากทำงานหน้าที่ต่าง ๆ สมทบสมกันอย่างเป็นระบบ มีทัศนคติดี เห็นคุณค่าของการสำรวจ มีความรู้ และทักษะจากสาขา รวมทั้งประสบการณ์หลายประการรวมกันด้วยความเหมาะสม ดังนั้นจำเป็นต้องพิจารณาศักยภาพของคณะทำงานซึ่งรับผิดชอบโครงการให้ชัดเจน

๔ ผลด้านองค์ความรู้

เนื่องด้วยสถานภาพของพฤติกรรมเป้าหมายเป็นสิ่งที่สังคมเห็นว่าไม่ถูกต้อง มีกฎหมายกำหนดโทษรุนแรง และมีความเปลี่ยนแปลงเร็ว ความถูกต้องทางวิชาการและกระบวนการรวบรวมข้อมูลการสำรวจประชากรตัวแทนระดับประเทศด้านพฤติกรรมซ่อนเร้น เช่น เรื่องสารเสพติด จึงไม่มีรูปแบบเป็นคู่มือปฏิบัติสากลที่ใช้อย่างเดียวกันได้ทั่วไปในทุกกรณี ทั้งนี้ด้วยเงื่อนไขซับซ้อนหลายประการจำเพาะพื้นที่และประชากรเป้าหมาย จึงควรพิจารณาคุณค่าของผลการสำรวจในด้านเป็นองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และสามารถถ่ายทอดเป็นหลักการได้ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาหาข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต

คณะบริหารโครงการ

วิชัย โปษะจินดา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อภิรัตน์ อรัณรัตน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สมนึก เป้นฑาสังห์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มานพ คณะโต	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ศรีธนภพ จิตรศิริมย์ศรี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
นพพล ภรรณิก	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	นฤมล ช่างวิชัย	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด
อุษณีย์ ทวีปนา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		

คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

เครือข่ายพัฒนาวิชาการ และข้อมูลสารเสพติด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 0-4320-2838
 ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร. 0-5394-2528
 เครือข่ายวิชาการ วิจัย และข้อมูลด้านสารเสพติดในภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โทร. 0-7428-6947
 สำนักวิจัยเอนกประสงค์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โทร. 0-2719-1549
 หน่วยวิจัยสารเสพติดและผลกระทบทางสังคม สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 0-2218-7372
 ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 0-2218-8200

วิชัย โปษะจินดา อุษณีย์ ทวีปนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันจันทร์ ที่ ๑๖ กรกฎาคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ ๑ (พฤษภาคม ๒๕ ๔๘)
เอกสารเผยแพร่คณะกรรมการบริหารเครือข่ายฯ เลขที่ ๐๒/๖ - ๐๐๖(๔๘)

พิมพ์ที่
เจริญสมิทธิการพิมพ์ โทร. ๐-๒๘๐๙-๒๒๘๑ โทรสาร ๐-๒๘๐๙-๒๒๘๑

แนวทางดำเนินงาน ศ

สำรวจครัวเรือนตัวแทนระดับประเทศ

■ กลั่นกรองประสบการณ์

จากการดำเนินงานของ 6 มหาวิทยาลัย

เป็นความรู้ภาคปฏิบัตินอกเหนือจากตำราทั่วไป

เสนอ

แนวทางสร้างผลงานสำรวจที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ
เป็นขั้นตอน สามารถนำไปปฏิบัติได้

- การสร้างคณะทำงานแบบมีส่วนร่วม
- การสื่อสารที่เอื้อให้การดำเนินงานมีเอกภาพ
- กระบวนการสร้างแผนยุทธศาสตร์การสำรวจ
- โครงสร้างเชื่อมโยงการบริหารจัดการกับงานสนาม
- แผนงานสนาม
- การเตรียมความพร้อมดำเนินงาน
- อุปกรณ์งานสนามที่เพียงพอ และท

และรายละเอียดอื่นๆที่เอื้อให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิที่

